Published and distributed under permit (No. 181), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу "SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ВІВТОРОК, 4-го МАЯ 1920. ЧИСЛО 54. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., TUESDAY, MAY 4, 1920. No. 54.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

Вісти з Балти.

Як повідомляють з Балти, галицькі війска заняли простір від Ушиці, Балти по Крижопіль. В руках української галицької армії Винниця, Вапнярка, Могилів, Жмеринка. Головна кватира армії в Балті. Начальним командантом назначено полк. Вітошинського. Тимчасовим політичним референтом армії з рамени „Революційної Военої Ради" є Порайко. Головою Революційного Комітету Ч. У. Г. А. (Черв. Укр. Гал. Армії) є сотник Кондрацький. Полк. Вітошинський видав після своєї номінації приказ до війск, в якому зазначує, що в першій мірі зверне увагу на заведення строгої дисципліни.

Шевченкове свято на фронті Галицької Армії.

Начальна Команда Галицької Армії видала приказ, щоби всі частини армії улаштували 9. марта святочні походи з промовами. Частинам, які мають свої хори і музику, приказано уладити концерти.

Совітський уряд України.

„Перелом" подає такий склад совітського уряду України: Голова Центрального Виконуючого Комітету — Петровський, голова ради народніх Комісарів—Раковський, народний комісар земельних справ — Мануїльський, нар. ком. просвіти — Грінколя ,нар. ком. харчевих справ — Володимирів, нар. ком. судівництва — Тилецький, нар. ком. суспільної опіки — Падеріне, нар. дом. здоровля — Коста, делеґат висшої федеративної ради народнього господарства — Чубор, нар. ком. без теки — Замінський.

Нові часописи.

В Балті виходять: „Перелом" — орган Галицької Армії (2 рази на тиждень): „Стрілецька Вістка" — орган першого корпусу Галицької Армії (стрільці). У Винниці виходять: „Червоний Стрілець" — орган Революційного Комітету Української Армії і „Комуніст Прикарпаття" — орган партійного комітету комуністичної галицької партії.

В Києві виходять: „Наддністрянський комуніст" — орган української комуністичної партії Наддністрянщини.

Права української мови.

Постановою Центрального Виконуючого Комітету Армії на всій території України по всіх цивільних і військових установах повинно користуватися українською мовою на рівні з московськой. Не допускається переваги московської мови. Невиповнення наказу буде каратися з усією суворістю військових революційних законів. Український уряд підчеркує, що він не підпорядковує волі українських робучих мас волі московського пролетаріяту. Український пролетаріят має в питанню самоозначення вільну руку.

Горожанський Комітет в Холмі.

Українці в Холмщині вперто стараються зґуртувати в товариство, та все стрічають їх заборони зі сторони польських властий. По довгих заходах повстав Горожанський Комітет в Холмі, який хоче прийти вимираючому українському населенню в Холмщині з помоччю.

ВІСТИ З ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ.

(На підставі старокраєвих часописий).

Опись із Сокаля.

Невимовно важкі умовини, серед яких доводиться жити й дожидати ліпших, соняшних днів українському населенню сего чисто українського сокальського повіту.

Дорогою реквізицій вибрано з сіл все, що тільки пригодилось, але через те апровізаційні відносини у місті не покрасшали. Доріжня у Сокалі така сама як і у Львові і так само бідне населення, особливо українське терпить недостаток, бо розуміється муки, хліба, товщів не має де і ні за що купити, а мясо дістати можна тільки деколи.

Населення ділиться тепер на упривілейованих, яким перепадається, і неупривілейованих, що терплять постійно недостаток. Мірою апровізаційних відносин і „добробуту" населення може бути тиф, що лютує в цілім повіті і порикає безчисленні жертви. Тиф заключив здається „entente cordiale" з президією ендецької повітової організації.

Щоби не спроневіритись союзничій вірности, директор шпиталя і з ласки ожої редактор „Збемі Сокальской" і голова „Ради народовей" др. Г. Вайгель не важиться поборювати тифу і не радо стає на поріг хати, в яку загостив тиф, щадячи своє життя і сили для редакції двотижневника „Зємя Сокальска".

Гурток громадян хотів заопікуватися нещасливими жертвами теперішних апровізаційних і політичних відносин і рішив оснувати повітовий український горожанський комітет та вніс 11. марта с. р. проханнє до Староства о дозвіл на його основаннє.

Та вже 26. марта с.р. отримали підписані на проханнє ось таку відповідь:

L. 8714. Sokal dnia 26. marca 1920. Do Przewielebnego księdza Jana Wołosiańskiego. gr. kat. dziekana w Sokalu.

Na podanie z dnia 11. marca 1920 de praes. L. 8714. oznajmiam. że stosunki miejscowe nie przemawiają za zawiązaniem ukraińskiego horożańskiego komitetu w Sokalu, gdyż nie przybywają tu ani jeńcy w większej ilości. ani internowani, ludność zaś ruska jest na ogół dobrze sytuowana, znajduje pozatem we wszystkich sprawach zupełne poparcie u miejscowych władz i duszposterstwa, tak pod względem prawnym jak i moralnym.

Nie mam natomiast przeszkody przeciw urządzeniu jednorazowej zbiórki przed świętami Wielkanocnymi dla grupy jeńców wojennych, tu zatrudnionych. W tym celu proszę o wskazanie osób. które zajmią się zbiórką ofiar. poczem wydam dalsze zarządzenie.

Kierownik Starostwa Ekhardt.

Щож мають робити жінки, яких чоловіків нема, або які не мають матеріяльних средств до життя, що станеться з военними сиротами, недужими, немічниками, шкільною бідною дітворою? Коли Українець чи Українка зголошується за дровами, дістає відповідь: для гайдамакуф нема! коли о збіже, то звичайно „почекай" або й просто „мусіми найперф забезпечєць своїх".

Горожанський Комітет, як гуманітарна інституція є конче потрібний і просто незрозуміла заборона його основання, тимбільше що п. староста Екгардт відомий загально як совісний чоловік. Біда в тім, що не він править повітом, а Рада народова з д-ром Вайґлем „ет тутті кванті" на чолі, яких провідною думкою є знищити і морально і матеріяльно українське населення.

А може бояться, що т. зв. „американські дари" дістануться хоч в части українському потрібуючому населенню і українським полоненим, інтернованим, арештованим і взагалі позбавленим можности заробковання?! Бо як дотепер то ся манна тільки для Поляків пливе і тільки для декорації кілька сокальських бідних родин, а може й дехто з дітвори користає з тих „американських" обідів.

Не даром староство в своїм указі промовчало дискретно матеріяльний бік справи.

Полонені можуть увесь час терпіти недостаток, а тільки на Великдень можуть з ласки п. Старости поскоромитись жертвами зложеними через сокальських Українців, які самі помочі потрібують.

Висш івласти повинні сей кривдячий розпорядок староства знести, дозволити на основання Українського Горожанського Комітету, але й обезпечити його перед самоволею місцевих чинників. Чи дивне, що при тих умовинах не можна отворити ні захисту для сиріт, ні захоронки, ні бурси, що всі культурно-просвітні інституції нечинні?

„Зємя Сокальска" питається в останнім числі, що за причина, що ґімназійна молодіж волочиться по місті і здивована питає, яка сему причина? Щоби влекшити компетентним шкільним чинникам розвязку сеї загадки, треба договорити „Земі Сокальскей" до кінця, а то вона побоюючись закиду, „що спера гайдамакуф", промовчала в своїй скромности, що в місцевій ґімназії не вчать української мови, яка давнійшими часами (за Австрії) була предметом обовязкової науки для всіх учеників. Що польська молодіж радо вчилася української мови, може посвідчити дирекція ґімназії і вона може також потвердити, що є кваліфіковані учителі, що моглиб вчити української мови (др. Коцовський, о. Лехицький, проф. Вітошинський, проф. Литвин і инші) і що відносини розпорядок в справі навчання української мови як обовязкового предмету не зістав знесений.

Дякувати треба „Земі Сокальскій", що звернула увагу на сю аномалію, яку так болючо відчуває українське населенне. Здається, що нема прикрійшої заборони, як ся, що не дозволяє дітям вчитися рідної мови.

Може хоч тепер Рада Шкільна Краєва схоче направити лихо і поручить ще сего шкільного року завести науку української мови бодай для української молодіжи так в ґімназії, як і инших школах.

Та покищо мусять діти ждати, так як їх родичі ждуть того дня, коли почта привезе їм яку українську ґазету, бо як досі го почта по думці указу староства дає Українцям моральну опіку і хоронить їх перед згіршеннем, яке моглоб серед них через сі часописи поширитись ну і консеквентно не доручує часописий. Вона й радо приватні листи задержує, колиб вони могли здеморалізувати адресата (напр. лист до судії Білінського, адресований по українськи від жінки). Буває й таке диво, що приватний лист без відома адресата опиниться в якійсь львівській редакції.

Щож дивного, що щоби дати „намацальний" доказ правної опіки з боку властий, майже всі чимнебудь замітні громадяне Українці ще конфіновані і мусять два рази денно зголошуватися, а всі просьби о знесеннє сеї секатури безуспішні. Що священики конфіновані і знищені до тла не можуть ніякої опіки дати селянам, се, хоча самозрозуміле, нічого не обходить повітові власти.

Та мимо всего видні пробліски народньої живучости. Робляться заходи, в справі оживлення культурно-просвітних товариств і треба надіятись, що міщанство, яке колись славилось своїм патріотизмом, особливо ті богатші зпоміж сих замітних міщанських родин, допоможуть і своєю участю в праці і переусім матеріяльно.

Приготовляється аматорська вистава, коби тільки повітові власти не заборонили, або не зажадали (як се було в Борщеві), щоби аматори перевели штуку на польську мову, щоби цензор, який не знає української мови, міг оцінити, чи вона досить моральна. Та се має бути тільки невинна комедія Цеглинського: „Торговля жемчугами", а заголовок підходить саме до паскарської ідеольоґії н. пр. торговля збіжем, якій, як зачувати з добре поінформованих кругів, так радо віддатюься деякі обивателі з історичними іменами.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

УКРАЇНА Є ГОЛОВНИМ ПИТАННЄМ РЕОРҐАНІЗАЦІЇ ПОЛЬЩІ Й РОСІЇ.

Війна між Польщею й Московщиною — се лиш боротьба за круги впливів на Україні.

ДЖЕРЗИ СІТИ, 3. мая. — „Кріщен Саєнс Монітор" з Бостону подає отсю спеціяльну допись з Ню Йорку, в якій автор порушив головне питаннє, яке нині стало перед українським народом, а саме питаннє независимости:

Підчас коли російсько-польський фронт, як одинокий істнуючий реґулярний военний фронт, притягає на себе увагу світа з точки економічної і стратеґічної, то політичне питаннє стягнуло здається меньше уваги. А се не є звичайне питаннє боротьби між двома ідеалами правління, польським розуміннєм державної єдности і російською саветською ідеєю пролетарської диктатури; ані не є се питаннєм територіяльної ненарушимости Росії або Польщі, бо територія, на якій провадяться бої не є ані польська ані російська, лише українська. Отже се є Україна і її нарід, що тепер творять головне питаннє політичної реорґанізації Польщі й Росії — східньої Европи, і в деякій части ні Европи взагалі.

„Україна була знана доси під іменем Малоросії або Полудневої Росії, хоч імя Україна більше відповідне з огляду на факт, що більшість населення говорить українською мовою. Означити кордони України є тяжко, головно на сході. В пропаґандистичній літературі українських націоналістів східній кордон простягаєсь аж до Уральних гір, оскільки однак Донські козаки держать окремо, то границю можна справедливо повести по лінії західнього кордону їх території. Західній кордон України можна установити на границі Східньої Галичини (?), хоч українські націоналісти домагаються також і останньої.

„Назагал беручи, Україна складається з отсих старо-російських земель: Волинь, Поділлє, Київщина, Чернигівщина, Полтовщина, Харківщина, Катеринославщина, Херсонщина і Таврія, всі знані за кордоном із своїх природних богатств збіжа, цукру, соли, угля і зеліза, в експльоатуванню котрих був довгий час активним німецький капітал. В сій околиці трафилось случайно, що по містах населеннє було в більшости жидівським і через се програмовий рух був дуже поширений. Богатство України, котре в найновійших часах притягнуло до себе німецьку й жидівську кольонізацію, було довго спірною кістю для заборчих сусідніх держав. Україна істнувала независимою державою від IX. до XIV. століття, перед народженнєм Московщини. В послідовних століттях вона була в автономній зависимости Литви й Польщі, і аж після політичного розкладу Польщі у XVIII. століттю Україна цілком перейшла в руки Росії. Якою не булаб її минувшина, важним є те, що від початку війни в 1914 році в тій державі було стільки радикальних зміи правління, що історичні погляди на українське питаннє уступає місце двом важним сучасним питанням. Є нарід України достаточно відпорною національною одиницею, щоб міг устоятись самий з мінімальною помічю своїх сусідів? Чи може Европа спромогтись дальше відкладати політичну залагоду так продуктивно-економічної одиниці?

„На перше питаннє, щодо національної єдности України, можна відповісти лише порівнаннями. Українці говорять мовою окремою від московської, але не так відрізненою як инших славянських народів, Поляків і Чехів. Правда, протягом 150-літної зависимости від Росії Українці не дались зрусифікувати так, як приміром Фінці над Волгою, але міське населеннє є зложене вбільшости з Москалів і Жидів, а ще донедавна освічені кляси були по більшій части польськими й московськими.

„Чудова українська музика й література є незрівнаними, і ріжняться від московських навіть в меньшім степені, чим суспільні й економічні услівя. Система комунальної власности землі, яка є характеристичною в московській господарській орґанізації, все була чужою для українського селянства, що творить 87% населення і плекає окреме бажаннє індивідуальної власности. Деякі з них мають такі великі маєтки, що від місцевої польської або московської шляхти ріжняться лише культурою і господарськими методами. Сила індивідуальної системи власности землі є правдоподібно одним з найсильнійших факторів успіху українського ірредетистичного руху.

„Є однак велика кляса українських селян, що не посідає землі взагалі, а сей факт використано в націоналістичній пропаґанді проти більш богатих чужинецьких меньшостий, чи се польських чи московських. Ще в 1862 році російське правительство заходилось побороти радикальну націоналістичну пропаґанду, жертвуючи селянам маєтки шляхти на основі московської комунальної системи. Однак російська сільська комуна не принялась на Україні і в часі останньої земельної реформи, 1906 року, індивідуальна власність знова побідила.

„Союз між Росією й Україною бувби лекший, колиб Росія могла видати освічені кляси населення, котри держалоб високо прапор життя і промислу в той спосіб, аби економічні ріжниці між обома державами могли бути до якогось степеня злагоджені. Однак навіть перед війною торговля і промисл на Україні були в руках чужинців, в сьому часі Росія потребує для своїх власних конечностий більшого засобу вправних людий, ніж вона має.

„Відносини між Росією і Україною можуть через се бути споєні лише на основі рівности. Націоналістичні й економічні розважання не дозволяють на инше ускладненнє з боку України. В сути річи, націоналістична програма в своїй останній формі не думає про безпроволочну федерацію з Росією, але про рід економічного союза з Польщею, котра дає стратеґічну піддержку українським жаданням. Можливо, що останнім актом польсько-большевицького конфлікту буде боротьба про „сферу вплпвів" на Україні, бо про політичне володіннє тепер не може думати вже ані Польща ані Росія.

„Факт, що Українці подались в сторону російського большевизму лише в хвилі, коли їх умучила чужинецька окупація, робить польське ліберальне правительство більше популярним між ними, ніж російське, хоч в дійсних характеристиках правительство українського провідника Петлюри дуже маленько ріжниться від саветського правительства Московщини. Дозволиться українському національному рухови розвиватись природно, то державна структура осягне за кілька ґенерацій таку солідарність і суспільну рівність, якої нема між сусідами України. В сей момент Україна находиться в стані кристалізації і її першою конечністю є забезпечити для себе кооперацію широких мас населення, щоби забезпечити економічну тривалість і продуктивність".

Як Поляки спішаться з доручуваннем листів і гроший з Америки.

ДЖЕРЗИ СІТИ, 3. мая.—Люди нарікають, що листів і гроший не дістають їх кревняки в старому краю. За недорученне гроший лають пересилкові бюра і банкерів, а вже найбільше всиплеться нагани таки нашим фірмам. Щоби справу пояснити яслід, зазначити треба, що за недорученнє гроший не все винувате є бюро пересилки гроший. Загальний стан адміністрації в Польщі є такий, що там панує чиста анархія, якій польське правительство не хоче, чи не може, чи не вміє зарадити.

Американські банки і пересилкові фірми звалюють усю вину на польські банки і почти, які не хотіли поспішитись виплатити на час надіслані з Америки гроші. Через ту причину банки заперестали висилати переказами гроші до Польщі і територій, окупованих Поляками. Замісць переказу, почали банки посилати гроші чеками, і се в доляровій валюті. Але і тут лучилась тасама перешкода із сторони польської банкової адміністрації.

З приватних листів, які в останніх часах наспіли до Америки, можна вносити, що польські банки не хочуть виплачувати гроший на чеки. Вони домагаються від властителя чеку, аби приняв за американські доляри таку суму ляхмарок, яку банки схочуть йому дати, а не таку, яку подає нюйорська біржа. Звичайно вимагають, щоби властитель чеку взяв 500 до 1.-000 ляхмарок меньше, ніж подає тодішний біржевий курс.

З посилкою грошевих переказів банки і пересилкові бюра мають нині не мало клопоту, на який вони вдійсности не числили. Причина, як сказано висше, не лежить ніяк по стороні тутешних банкових фірм, але по стороні польської адміністрації. Гроші вислані з Америки більше ніж пів року тому, ще нині не доручені хоч в Польщі вони були найдальше місяць по тім, коли їх надіслано з Ню Йорку.

Довідуємося приміром з добрих жерел, що велика пересилкова фірма в Ню Йорку, С. Б. Рішард, вислала була до Европи свого представника в особі самого президента фірми, щоби переконатися про причини недоручення пересилок. Пан Рішард повернув тепер до Ню Йорку і каже, що перекази його фірми лежали у Варшаві вісім місяців, хоч люди в старому краю ждали на гроші, а іміґранти в Америці ждали на поквітування.

З листами, посиланими з Америки, річ мається не инакше. Львівська „Правда", ґазета для українських селян, пише в числі з 21. марта осьцо: „Польські часописи доносять, що в Варшаві на смітнику найдено богато понищених листів до родин і знайомих у Польщі і Галичині з Америки. В листах сих був між иншим тестамент, чек на гроші, і инші ріжні документи".

Виходить з того, що почтовці у Варшаві переглядають кождий лист з Америки, шукаючи за долярами. Знайдуть доляр, то сконфіскують і доляр і лист, а не знайдуть доляра, то на стільки не мають почуття, щоб лист переслати тому, до кого він висланий.

ПРОВІДЕНС, 28. квітня. — Сойм постановив, що 4-процентове пиво не є упоюючим для горожан стейту Род Айленд.

Дорожня у Злучених Державах.

НЮ ЙОРК, 29. квітня. — Нині подано до публичного відома нові сенсаційні цифри про дальший зріст коштів життя, навіть протягом останніх кількох місяців. Від падолиста 1919 до квітня 1920 кошти життя повешились о 7% понад ті, під якими стогнав уже американський горожанин.

Цифри виказують, що в часі, коли федеральні і краєві урядники говорили про пониженнє коштів життя, вони постійно зростали.

Тепер американського горожанина коштує 95% дорожше жити, ніж у 1914 році, крім податків, які йому приходиться платити індивідуально. 21% сих тягарів наросло в минулому році.

В противенстві до коштів життя, доходи тростів незвичайно зросли. Американська вовняна компанія, знана популярно як „вовняний трост", що контролює кожду складову часть одіжи, — мала в 1919 році 15,5133.415 долярів чистого приходу. Її надвишка капіталу виносила в 1914 році 8,024.436 долярів, а в 1919 році надвишка виносила 31,754.426 долярів. Мимо баєчних приходів вовняної компанії — одіж подорожіла в періоді 1914—1920 о 177%, з того 53% в останніх 12 місяцях.

В марті 1920 ціна харчів стояла о 100% понад пересічну ціну тих же перед війною.

В січни 1920 ціна цукру стояла о 224% висше понад пересічну ціну того продукту в 1913 році.

Мешкання в містах пійшли вгору пересічно о 49% понад ціну з 1916 року.

На 118 міст Злучених Держав у 106 піднесено ціну їзди трамваями. Підвишка стоїть нині ріжно — від 20% до 140%.

Одним словом — найменьший артикул подоржів майже о 100% або й більше.

Інтернуваннє арештованих чужинців.

ГАРТФОРД, 28. квітня.—Нині забрано з тутешньої тюрми 23 чужинців, арештованих кілька місяців тому в Коннетікот, і на приказ федеральних властий перевезено їх на Дір Айленд, в Бостоні, відки будуть їх правдоподібно депортувати.

Читайте українські книжки і ґазети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

"SVOBODA" (LIBERTY)

The Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		**в Злучених Державах:**	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
To Jersey City and to foreign countries:		**В місті Jersey City і за границю:**	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

В Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При виміні числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

ДО ВІДОМА ВСІМ ВІДДІЛАМ, СЕКРЕТАРЯМ І ЧЛЕНАМ У. Н. СОЮЗА.

З причини, що головний рекордовий секретар У. Н. Союза, **п. Степан Милянович** вніс резиґнацію з уряду головного рекордового секретаря і урядника до Головної Екзекутиви Уряду У. Н. Союза на руки головного предсідателя, і що мотиви сеї резиґнації оправдані, — Головна Екзекутива приняла її і тим звільнила п. С. Миляновича з того уряду.

Дня 27-го цвітня на засіданню Головної Екзекутиви покликано на сей уряд **п. Романа Слободзяна** з Філаделфії, Па., **і принято всіми** голосами головних тростісів У. Н. Союза на згаданий уряд.

П. Р. Слободзян зачинає свій уряд від дня 1-го мая, 1920, в головній канцелярії У. Н. Союза, яко головний рекордовий секретар, урядник і тростіс, з усіми правами і привілеями, які приписує статут У. Н. Союза сьому урядови.

Длятого поручається всім секретарям відділів і всім членам нашої орґанізації удаватися з усякими справами, які відносяться до У. Н. Союза, на адресу п. Р. Слободзяна, почтова бакса 76, Джерзи Сіти, Н. Дж.

Дано дня 29-го цвітня, 1920, в Джерзи Сіти, Н. Дж.

К. Кирчів, головний предсідатель У. Н. С.

РЕЗИҐНАЦІЯ П. С. МИЛЯНОВИЧА.

Джерзи Сіти, Н. Дж., 20. цвітня, 1920.

До Вп. Константина Кирчова,

Предсідателя У. Н. Союза в Америці:—

Шановний Добродію!

Я низше підписаний, Стефан Милянович, головний рекордовий секретар Українського Народнього Союза, вношу отсим на Ваші руки своєвільну резиґнацію із згаданого висше уряду, яку вічливо прошу приняти до відома, а се з тої головної причини, що інтерес мого підприємства вимагає від мене в сьому часі напруження усеї енерґії і посвяти всього можливого часу.

Свій уряд я застав в порядку і в такому стані бажаю передати його 1-го мая, 1920, на Ваші руки. Я маю повну надію, що моя просьба о принятте резиґнації буде сповнена, і з огляду на се я дякую Вам, а через Вас всім прочим Укрядникам і Членам Українського Народнього Союза в Америці, за велике довіре і пошану до мене.

Урядови бажаю дальших успіхів в його праці; У. Н. Союзови, найбільшій українській орґанізації в Америці, бажаю ще більшого зросту; а Шановним Членам доброго поводження.

Яко довголітний добрий член У. Н. Союза і надальше остаюсь

Стефан Милянович.

В СПРАВІ ПРИЇЗДУ Д-РА ЛЬОНГИНА ЦЕГЕЛЬСЬКОГО ДО АМЕРИКИ.

Наша редакція одержала зі Львова отсе письмо:

Львів, дня 8. цвітня, 1920.

До відома українських орґанізацій і громадян в Америці.

В справі „перестороги" часописі „Вперед" у Львові з нагоди поїздки п. д-ра Льонгина Цегельського до Америки поясняємо отсим, що писмо, яке назвав „Вперед" „протестом", було в дійсности тільки висловом бажань господарських кругів в краю, а не заявою політичних партій.

З огляду на чисто економічний і добродійний характер наміреної акції в Америці наші господарські круги у Львові висловили погляд, що для браку фондів і для уникнення партійної боротьби належало би вислати до Америки в місце пропонованих віденськими кругами пп. д-ра Л. Цегельського і проф. Боберського тільки одного відпоручника і то фаховця у фінансових справах без всякої партійної закраски.

Весь отже т. зв. „протест" не звертався проти п. д-ра Льонгина Цегельського, яко особи і громадянина, тільки мав на меті з одного боку якнайліпше технічне переведеннє намірeної акції, а з другого боку оминеннє партійної боротьби в сій на скрізь економічній і добродійній акції.

Колиж мимо того деякі орґани у Відні і в Америці розпочали кампанію проти п. д-ра Л. Цегельського яко особи і проти самої намірeної акції та коли до того пропонований нашими господарськими кругами фаховець покищо ніяк не міг виїхати до Америки, мотиви т. зв. протесту стали безпредметові, бо було ясним, що через ті обставини поїздка д-ра Цегельського до Америки стала необхідною **і тому проти його поїздки вже більше не підношено ніяких замітів.**

Додаємо, що по думці бажань наших господарських кругів всі збірки для старого краю мають переводити самі місцеві українські орґанізації в Америці і присилати їх безпосередно в розпорядимість добродійних і господарських інституцій в Галичині. Також пересилка грошевих ощадностий наших еміґрантів має переводитися в дорозі безпосередних банкових зносин між інтересованими фінансовими інституціями нового і старого краю. В обох справах одержав п. др. Цегельський точні інформації.

Тож обовязком нашого громадянства, як в новім так в старім краю, є як найгорячійше підперти акцію п. д-ра Льонгина Цегельського і тому звертаємося ще й тою дорогою до наших братів в Америці, щоби по думці в горі наведених бажань українського громадянства в краю повели як найінтензивнійшу акцію збирання складок і їх присилки вказаним способом.

Всі американські часописі проситься о передрук сеї оповістки.

За президію Делеґації Української Національної Ради у Львові: — **Др. Роман Перфецький,** голова, **Др. Володимир Целевич,** секретар.

ЗАЯВА Д-РА ЛЬОНГИНА ЦЕГЕЛЬСЬКОГО.

Наша часопись одержала отсей лист від д-ра Льонгина Цегельського:

Ню Йорк, дня 1. мая, 1920.

Високоповажаний Пане Редакторе:—

Прошу о ласкаве уміщеннє у Вашій цінній часописі слідуючої заяви:

У віденській „Боротьбі", орґані, видаванім незвісною ґрупою людий, зближеною мабуть до ґрупи Українців, орієнтуючихся на Варшаву, містяться від кількох чисел псевдо-справозданння з нарад галицько-української „Національної Ради", відбутих у Відні. Поміщено там також кілька нібито моїх промов. Отсим заявляю, **що таких промов я ніколи не виголосив,** а те, що подано в „Боротьбі", се рівно неінтеліґентна як і злобна видумка властивого автора сих промов. Своїх поглядів ніколи не скриваю і, як треба, публично їх висказую пером і словом. Але не можу приняти за мої погляди чужих, неграмотних і злобних видумок. Зокрема, щоби баламутство дальше не ширилось, мушу зазначити, що я ніколи не одобряв **статута, видуманого аліянтами для Східної Галичини,** але навпаки, **був і є засадничим противником того статута,** та яко такий я був одним із головних редакторів основного протестуючого меморіялу, предложеного в імени Національної Ради „Раді Чотирох" в Парижі проти статута. Таксамо неправда, щоби я висловився згірдно про українське селянство яко чинник в будові держави. Хто знає мою 25-літню політичну минувшину, той не повірить тій видумці. Я сказав тільки, що українському селянству тяжко приходиться збудувати українську державу, бо міста є винародовлені і тій державі противні. Таксамо неправда, щоби я придніпрянських Українців назвав „бандою". Я згадував лише у своїй промові про „банди повстанців" в значінню „відділи" чи „загони повстанців" у відріжненню від правильної української армії, що чей не є нічим образливим. З наведеного уже можна зорієнтуватись, як злобно перекручено мої виводи на „Національній Раді". Взагалі, мушу зазначити, що тільки несовісний чоловік міг опублікувати те, що в „Боротьбі" надруковано, будьто би яко справозданнє з „Національної Ради". Бо коли „Боротьба" оголошує, неначе б то на тій нараді хтонебудь хвалив статут для Галичини або радив годитися з Поляками чи з Денікіном, чи порозуміватися з большевиками, чи вкінци, хто висказував погляд, що в нинішніх обставинах тяжко здвигнути цілком самостійну українську державу і треба шукати федерації з котримось сусідом, то оголошеннє таких річий є подвійно шкідливе: раз тому, що вносить заколот в українську суспільність; розбиває її і деморалізує її; а по друге тому, бо використовують се проти української справи противники України, т. є. Поляки і Москалі, перед аліянтами. В ніякій суспільности сумлінна редакція чогось подібного не опублікує, тим більше, коли се або видумане або злобно перекручене. Опублікованнєм таких справоздань — навіть як би вони були правдиві — видавці віденської „Боротьби" самі себе осудили. Прошу старокраєві часописі о повтореннє сеї моєї заяви.

З правдивим поважаннєм

Др. Льонгин Цегельський.

ДР. ЛЬОНГИН ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ ПЕРЕД ЗАСТУПНИКАМИ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ.

Щоби зробити перший крок в ділі запомогової акції для Галичини, др. Льонгин Цегельський спросив на день 28. цвітня с. р. на 1 год. сполудня, до готелю Пенсилвенія в Ню Йорку, заступників всіх важнійших орґанізацій і редакцій американських Українців без ріжниці партій, на міжпартійну інформаційну нараду. Запрошені були репрезентантами редакцій: „Народної Волі", „У. Щ. Вістий", „Народнього Слова", „України", „Січових Вістий", „Свободи", „Америки", „Нового Життя"; запомогових орґанізацій: „Українського Народнього Союза", „Провидіння", „Згоди Братств", „Українського Робітничого Союза" і „Взаїмної Помочі"; політичних орґанізацій: „Українського Народнього Комітету" і „Федерації Українців"; дальше репрезентанти „Українського Червоного Хреста", „Січової Орґанізації", „Народньої Торговлі", а також репрезентанти грецько-католицького духовенства в Злучених Державах. Разом було запрошених около 40 осіб з найдальших кінців Злучених Держав та зі всіх напрямків, які істнують серед американських Українців.

На нараду явилось 30 запрошених, головно із східних стейтів. Голова „Укр. Черв. Хреста", др. Сіменович і редактор „Нар. Волі" п. Бориско надіслали д-ру Цегельському писма, в котрих сказали, що задля важних перешкод і обовязків не можуть прибути на наради.

Наради відчинив і проводив ними аж до кінця самий **др. Л. Цегельський.** В тригодинному основному рефераті представив зібраним чорну картину тяжкого положення наших братів і сестер в Галичині; вказав, яка повинна бути акція, щоби старому краєви поспішити з помочию, та якими дорогами повинно се відбуватись. Вкінци предложив зібраним леґітимаційні грамоти і повновласти, уділені йому старокраєвими запомоговими орґанізаціями.

Реферат др. Л. Цегельського був держаний виключно в межах його гуманітарної місії, а коли навіть з конечности, малюючи старокраєві господарські і санітарні відносини, др. Цегельський був приневолений заговорити про політичні події, то робив се із загально-українського становища, наскрізь безпартійно і обєктивно, подаючи лише факти, а не прихиляючись ні до одного з політичних напрямків.

В наступившій потім короткій дискусії забирали голос численні учасники, котрі підпирали виводи др. Цегельського. Потім нарада одноголосно заявилась за тим, що запомогова акція на річ старого краю повинна сейчас розпочатись та що вона, згідно з рефератом др. Л. Цегельського, повинна бути ведена не одною партійною орґанізацією але безпартійним комітетом, до котрого основання ініціятиву повинен дати сам др. Цегельський, запрошуючи до нього, подібно як на отсю вступну нараду, всі американсько-українські орґанізації, без ріжниці партій.

Наради зробили як найліпше враженнє на всіх присутних. Всі розходилися з твердим переконаннєм, що аж тепер устануть партійні спори, і всі американські Українці погодяться на спільній програмі помочі нещасним браттям і сестрам в старому краю. Бо справді сеї помочі край потребує. Деякі місця реферату др. Цегельського, в котрих він малював страшне спустошеннє краю, голод, руїну, пожарища, страшний похід пошестий, що змітають людий наче покосами, дальше терпіння найкрасших синів і доньок народу, запроторених в ляцькі тюрми або тиняючихся на вигнанню, робили на присутних прямо потрясаюче враженнє і кождий виходив з наради з тим переконаннєм, що американські Українці, які не зазнали війни, мусять подати братню руку старому краєви в його смертельній боротьбі

Який відгомін викликав вже самий приїзд д-ра Цегельського до Америки, вказують ті численні писма і телеґрами, які він одержує з ріжних сторін з бажаннєм успіхів та запросинами прибути навіть в далеко віддалені місцевости.

ПОЛЬЩА ПРИЗНАЄ НАПАДЕНУ УКРАЇНУ.

Польський посол у Вашінґтоні, ґраф Казимир Любомирський, розіслав до американських ґазет повідомленне, що одержав телеґраму з Варшави, яка доносить, що уряд Польщі признав независиму Україну.

Україну таксамо признали були з початком 1918 року Німеччина, Австро-Угорщина, Туреччина, Болгарія і савєтська Московщина.

По тім признанню прийшов був наїзд „запрошених" німецьких і австро-угорських військ, а потім замах на вольности української республіки і настановлене Німцями при помочі баґнетів гетьманство.

Потім прийшла революція народня проти гетьмана і впало гетьманство. Настала Директорія. Проти Директорії вибрались большевики. Український нарід їх прогнав. На місце большевиків прийшов Денікін. Український нарід його прогнав. На місце Денікіна прийшли знова большевики. Український нарід зачав їх проганяти.

Але заки ще український нарід прогнав большевиків, прийшли нові наїзники — Поляки. Вони кажуть, що прийшли „визволяти" Україну з московських кайдан, а як „визволять", то ніби заберуться з України.

Правда, що український нарід все був противний большевицькому як і всякому иншому наїздови, але він не просив і не потребує, аби з одного наїзду „визволяли" його другі наїзники. Бо се не є жадне визволеннє; се таксаме, а радше ще гірше поневоленнє ніж большевицьке.

Поляки кажуть, що уступляться з України. Алеж таксамо говорили Німці, а недавно і Троцький повторяв тесаме. Однак ані Німці ні большевики добровільно не уступались. Нарід мусів їх гнати карабінами.

Як же можна повірити Полякам, що вони добровільно уступляться з України? Адже вони мають в тім наїзді свій польський бізнес. Хотять ратувати польську шляхту на правобережній Україні; хотять ограбити нарід з поживи, паші, худоби і гроший, та „забезпечити" собі „східну границю".

А крім того Поляки сповняють французьку службу. Франція сподівається дістати пшеницю з України. Крім того надіється скорше стягнути свої довги з України, і, впрочім, хоче зачати ломати російську большевицьку революцію і заводити в Росії „демократичний лад".

За плечима Польщі є Франція. Вона дає на польську авантуру оружє, амуніцію, офіцирів і навіть дещо й гроша.

Тепер зачинається признаннє України. За признаннєм польським може пійде французьке, а опісля поїде пшениця до Польщі і до Франції, як за Скоропадського їхала до Німеччини.

Буде Україна, без західних земель і без лівобережної України, отже тільки правобережна Україна. І вона має годувати Польщу і Францію пшеницею, а за те уряд Петлюри буде в Києві, не у Варшаві, і буде мати польське признаннє.

Розуміється, що український нарід ніколи не прийме польської опіки, хоч би й закрашеної признаннєм. Він теж ніколи не згодиться, аби польські війска стояли на Україні, хоч би як торжественно обіцювали, що уступляться. Таксамо ніколи не згодиться на поділ українських земель.

Коли Україна не зорґанізована, ослаблена і розбита безконечними ворожими наїздами, то плян будовання „правобережної України", отаманщини з 4 або 5 ґуберній, на якийсь короткий час може вдатись, але як відносини примиряться і поліпшаться на Україні, то жадна сила не вспіє поділити і розібрати її земель.

Україна все буде стреміти до повного зєдинення всіх своїх земель і вкінци осягне свою ціль, хотяй би мала для сеї мети увійти у військовий і торговельний союз з другими народами бувшої Росії.

Не Польща буде рішати про лад в східній Европі, але Московщина і Україна.

Се розуміє Анґлія і тому, кажуть, вона не мішається до французьких плянів з польською виправою на Україну.

ВІСТИ ЗЗА ЗБРУЧА.

(Кореспонденція львівського дневника „Громадська Думка").

Каменець, 15. березня 1920.

Як вже відомо читачам „Громадської Думки", на Поділю знесено українські закони, касуючи одночасно орґани української влади, навіть орґани самоврядування, як: ґубернську земську управу і повітову земську управу.

Окупаційна влада створила окремий ґубернський комісаріят (воєводство) з п. Крачкевічом на чолі. Каменецьким старостою став п. Губерт, бувший комісар тернопільського староства. Президентуру каменецького окружного суду обняв місцевий польський діяч, адвокат п. Маковскі. Бурмістром Каменця іменовано одного з провідників місцевої Польонії п. Дудіна, який одначе досі не обняв ще свого посту. Українські школи вже на характері приватних шкіл. У всіх публичних інституціях введено польську мову, як внутрішню урядову. Міліція виключно польська. Українські склепові вивіски на приказ влади замінено польськими. Взагалі йдуть заходи, щоби Каменцеви надати зовнішнє польське знамя.

В Каменці виходить польський денник „Земя подольска" з вельми імперіялістичними тенденціями. Його відносини до Українців мабуть найкрасше ілюструє статтяв ч. 11. з 13. лютого під наг. „Створзми Позаньске!", де говориться, що викладовою мовою у всіх народніх школах має бути тільки польська мова (на Поділю 2 прц. Поляків), український держ. університет в Каменці мусить бути замінений на польський; Українці можуть одержати на ньому тільки катедру української мови й літератури. В справі східних границь Польщі сей орґан має дуже широке поняттє. Східна границя Польщі мають йти рікою Богом, отже ціла Волинь, ціле Поділля, частина Київщини і Херсонщини з надморськими містами Миколаєвом і Одесою мусять належати до Польщі і то без всякого плебісциту, як неспірна польська власність. Аж на схід від Бога може відбутися плебісцит для виявлення волі населення, чи хоче належати до Польщі чи ні.

Культурне життя в Камянці завмирає. З українських часописів виходять ще тільки безпартійний денник „Наш Шлях", в якім пишуть і Галичане. Есерівську „Трудову Громаду", як відомо, закрито. З чужої преси виходить тут жидівський денник на російській мові „Подольскій Край" і від 1. лютого згадуваний вже польський денник „Земя подольска".

Гурт проживаючих в Каменці українських діячів оснував товариство „Союз Ліги Народів", як українську секцію тогож товариства в Лондоні для оборони прав української нації. Статут товариства підписали: др. Ст. Баран, інж. Баєр, адмірал Білинський, адвокат Корчинський, др. Липа, письм. Русова й письм. Старицька-Черняхівська. Окружний Суд в Каменці зареєструва все товариство та не може воно розпочати своєї діяльности, бо новостворена політична влада не дає на се свого дозволу.

На селах тиша і мовчанка.

Українського уряду вже нема. Аґенди Головноуповажненого уряду У. Н. Р., ведені ректором Оґієнком, ліквідується. Всі міністри повиїздили, остав тут ще мін. народнього господарства Шадлун для кермування центральним комітетом У. С. Д. Р. П.

Дорожнеча тут просто неймовірна. На 1 польську марку йде вже 12 карб. Від часу приходу Поляків ціни піднеслися в пять до десять разів. Ціни з падолиста м. р. являються сьогодня казочно низькими.

Observator.

ЗЇЗД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНЬОГО УЧИТЕЛЬСТВА У ЛЬВОВІ.

Дня 2. цвітня с. р. відбулися в салі Ставропігійського Інституту у Львові надзвичайні загальні збори тов. „Взаїмна поміч гал. і буков. учителів і учительок" становоі організації народнього учительства.

По відкриттю нарад тов. директором Морозом і вибором президії, до якої увійшли тов. Іван Савків і Михайло Рихвицький, т. Д. Богдан виголосив реферат про „Дотеперішний розвій орґанізації українського народнього учительства і найблищі його завдання". В основному рефераті представив він програму праці тов а В. П. У. за час від 1905 до 1914 р. Акція ішла у двох напрямах; 1) в напрямі осягнення кращих умовин життя і відповідного горожанського становища 2) піднесення уровен образування у самогож учительства. Товариства. Товариство потрафило зґуртувати звиш 2000 членів (на загальне число 3000 учителів-Українців), річний оборот касовий доходив в останньому році перед війною до 30.000 К. Вибух війни перервав дальшу працю товариства, яка якраз в 1914 р. заповідалася дуже гарно.

В дальшій части промови референт представив орґанізаційні відрухи учительства, підчас воєнної еміґрації, проблески обнови Т-ва В. П. У. в 1916 р. та перейшов до освітлення напрямків орґанізації учительства за часів української державности на области східної Галичини. Тут зясував докладно програму акції станиславівського Виконуючого Комітету українського народнього учительства і шляхи праць, вказаних учительськими зїздами. Найважніщими точками тодішної програми назвав заходи біля скликання анкети для законопроекту про орґанізацію українського шкільництва, та проект учительської службової прагматики.

Референт підчеркнув участь учительства в будові української державности і у просвітній праці над освідомленням народніх мас.

З черги спинився референт над відновою діяльности В. П. У. під конець 1919 р. Діяльність товариства зазначилася 1. відновою професіонального органу „Учительського Слова", 2. заснуванням секції правної оборони, якої метою праця над засадничою зміною теперішного положення учительства і матеріяльна допомога учителям, позбавленим посад, 3. створенням комітету педагоґічних видавництв.

В. П У. під нинішну пору прямує до забезпечення правно-службових відносин учительства, забезпечення громадянських прав і свободи, зґуртування учительства до пляново́ї праці над двигненнями школи і освіти мас.

З ПОЛЬСЬКОГО СУДУ НА ЧУЖІЙ ЗЕМЛІ.

Світляні сиґнали для Українців.

Військовий суд D. O. G. у Львові перевів дня 31. марта розправу проти О. Башеса. Самуїла Розенфельда, Рубіна й Ізидора Льоша, обвинених за се, що в часі облоги Львова українськими військами давали світляні знаки українській армії. В той час блимало світло раз біле то знов червоне з муру при улиці Жовківській ч. 149. а український фронт був недалеко, бо 2—3 кільометри від муру. Коли світла згасли, посипались ґранати на польські позиції. Тому що вікна дому Льошів, в яких світло мало появитись, були звернені в сторону Збоїск і Дублян, де були українські позиції, зібраних в тім домі Жидів арештовано. Обжаловані оправдувались, що не мали ніяких світляних приладів, яких, впрочім, ревізія в їх домі не найшла, а зійшлись були до Льошів на карти. По короткій, річевій обороні адвокатів д-ра Бубера і д-ра Лібермана обжалованих звільнено від вини і кари.

ЗНЕСЕННЄ СОЙМУ І КРАЄВОГО ВИДІЛУ В ГАЛИЧИНІ.

Закон з 30. січня 1920 р. В. з. д. ч. 11. поз. 61, ухвалений польським соймом в Варшаві, зніс інституцію галицького сойму і краєвого виділу, з тим, що всі права і обовязки сойму переходять на польську державу. Краєве майно так движиме як і недвижиме, яким завідував сойм зглядно краєвий виділ, як повновласник сойму, переходить на виключну власність польської держави, яка переймає на себе всі зобовязання і довги того краю. До часу впровадження одноцільної адміністрації в польській державі і утворення самоуправних інституцій висшої катеґорії, вестиме всі аґенди бувшого краєвого виділу т. зв. Тимчасовий самоуправний виділ. В його склад входить предсідник, 6 членів і 3 заступників. Предсідником буде кождий ґенеральний делеґат уряду для Галичини, а в разі колиб делеґатуру знесено, іменує предсідника начальник польської держави на внесок міністра внутрішних справ. Внесок міністра мусить опиратися на ухвалі ради міністрів. Членів тимч. самоуправного виділу і їх заступників вибирає польський сойм на пропозицію польського уряду. Предсідник сего виділу має ті самі права, які мав дотепер маршалок краєвого виділу.

До часу утворення автономних урядів висшого ряду, буде стягатися унормовані законами додатки краєві до податків і всі краєві оплати. — Узискані гроші впливають до скарбу польської держави і мають служити на покриття видатків тимчасового самоуправного виділу. Всі сталі функціонарі краєвого виділу, його заведень і інституцій, переходять по зложенню приписаної присяги на етат польської держави і стають державними функціонарями.

УКРАЇНА І БОЛЬШЕВИЦЬКА МОСКОВЩИНА.

(З віденського соціялістичного тижневика „Боротьба").

Відень, 12. березня 1920.

Український нарід — се нарід робітників і селян. Революція на Україні скасувала великих поміщиків, а промисл вирвала з рук капіталістів. Українське селянство і робітництво прогнало з України великих дідичів та капіталістів і мусить добути усіх сил, щоби зберегти отсі епохальні здобутки революції. Український нарід кривавиться вже три роки, виганяє великих власників, виганяє Денікіна, щоби — як нарід праці — стати цілковитим паном своєї землі і средств продукції. І се є засадничою ціхою української революції, яка перша по світовій війні почислилася кріваво з февдальними поміщиками і капіталістичним ладом. Не диво отже що, мимо усяких заперечувань, капіталісти цілого світа і ціла антанта оголошували Україну большевицькою.

Очевидна річ, що селянсько-робітнича Україна, позбувшися усіх її середньовічних вомпірів-гнобителів, як державну форму може мати тільки представництво селян і робітників, форму селянських і робітничих рад, отже радянську систему.

Посеред 40-міліонового народа, зложеного з селян і робітників, незвичайно малу ролю грає трудова інтелігенція, яка на жаль накинулася українському селянству і робітництву на проводира і речника і чистий та ясний революційний рух на Україні розтягає на усі боки відносно до своїх хвилевих примх, до особистих цілий та амбіцій. Поміж українською інтелігенцією є ріжні напрями: польонофільський, антантський, русофільський та царофільський. Вилившася одначе усіми барвами огню революція на Україні буде й довгі літа, як палаюче сонце, жаріти на земськім овиді і жаром розлитої революційної ляви палити-ме усе темне і гниле, що накидатись буде на жаріючі лучі повставшого як сфінкс з попелу 40 міліонового велита.

Лучі української революції знищили вже цілу величезну (пів міліонову) армію Німців, розбили до щенту Денікіна, розбили і розібють до щенту також реквізиційний загін російських большевиків, коли ті не отямляться.

Европа і світ голодає, а голодає тому, що 40-міліоновий український нарід, який досі усіх живив і кормив, не дасть нікому діткнути своїх скарбів землі, на яких він тяжко працює, так довго, доки цілий світ не дасть йому загосподаритися в своїй хаті, доки не визнає його, доки не признасть йому самому означувати собі свою державну форму. І нехай англійські чи американські чи французькі капіталісти чи навіть російські наїзники торгують плодами його праці, а уся Европа мимо того далі буде моритися голодом, бо сей український велит відганяти-ме від своєї землі усіх, хто захоче насильно запанувати над ним. Чим скорше Европа і пролетарі усіх земель пізнають се то тим скорше дістануть потрібні харчі і сирівці. На око звучить се страшно самолюбно, але ціхою всякої революції є нищити все цілковито, щоби на згарищах старого світа будувати новий лад. І кождий правдивий революціонер мусить признати, що старий лад шляхетчини і капіталізму лише тоді буде цілковито зруйнований, коли кожда поневолена нація найде собі місце рівне попри усіх других рівних, вольних і визволених народів, бо тільки сліпий або злої волі чоловік заперечить, що національний гнет не вяжеться тісно з февдальним і капіталістичним.

І сей лише правдивий інтернаціоналіст, хто витає кождий другий нарід як рівного собі вольного брата. А хто відстає від сеї азбуки соціялізму, той — імперіялістом, ворогом революції, отже контр-революціонером. Дайте змогу самому українському народови устроїти у себе свій державний лад, а переконаєтеся, що сей нарід селян і робітників збудує собі самочинно не иншиий лад, як ради селян і робітників. І ви усі прочі щасливійші народи, визнайте Україну, що від трох літ кривавиться за свою волю, а пропаде в Европі і в усіх її містах старший голод. Се правдивий шлях до закріплення теперішних здобутків революції і се одинокий поміст до побіди рожевої зірки революції, яка сходить в Европі і в цілім світі.

Але на жаль світ не хоче сього пізнати і тому горе йому! Українська земля в теперішню добу роздиматована, на богаті українські землі кидаються як хижі птиці і Поляки з своїми поміщиками, і Румуни з своїми боярами, частину забрали Чехо-Словаки, а на цілу велику Україну находять царські посіпаки в роді Денікіна, ба посягають по неї руку і явно і хитро навіть російські большевики. І сей імперіялістичний загін большевиків, які що правда мають величезну заслугу тим, що азкріпили власть пролетаріяту в давній Росії, пімститься страшно на революції повстаючих народів, бо невизнанне революційного народу большевиками, бо насильне панування над українським народом буде вічною плямою, яка окриє третій Інтернаціонал. Коли російські большевики підуть далі своїм шляхом закріпощення, невизнавання 40-міліонового свойого сусіда, то третий інтернаціонал під закидом імперіялізму розвалиться так, як розвалився другий, який пійшов на службу правительствам антанти, чи правительствам бувших осередних держав. Нехай хто хоче кидає як найгострійші фрази, а не змиє сеї плями з очий світа, що живе в Европі 40-міліоновий нарід, який один з перших кривавиться за закріпленем здобутків революції та за своїм самовизначенням, а сусід його, також революційний пролетар, ласий на його природні богацтва, пожадливо сягає по нього свою руку і користаючи із своєї мілітарної переваги бажає зробити його своїм кріпаком. А що сей болючий факт правдивий, то свідчить тамтогорічний мілітарний похід під командою Раковського на Україну, яка власне в ту пору на своїм Трудовім Конгресі, вибранім на трудових принципах з поминенем всякої буржуазії, радила над своїм внутрішним улаштованнем та організацією. Надходячий похід большевиків не дав українському пролетареви висказати свою волю і прогнав його назад в села, за що сей опісля повстанчим шляхом викидав прибувших наїзників. Ніхто инший як українські селяни розбили на тилах Денікіна і тим способом допомогли московським большевикам, які мали вже намір евакуовати Москву, уоружити свої народні маси, окопатись аж під Тулою і розбити остаточно Денікіна, Юденича і Колчака. Українські селяни урятували російську революцію. І політичні революційні партії на Україні простягли руку згоди до большевиків, вислали своїх делеґатів т. т. Бензю і Любінського до Москви, але про них й слух загинув і не знати чи ще живуть вони чи караються в московських вязницях.

В часі наїзду Денікіна Ленін і Троцький обіцювали визнати Україну, але по страшній зраді Петрушевича зауважили хвилевий відплив мілітарних сил України і забули на визнаннє 40 міліонового народа. Вправді для замилення очий установили в Харкові правительство, яке назвали правительством України, але тим правительством можуть дурити хиба лише наївних, бо на чолі його стоїть звісний з тамтого року Раковський, хоча він хитро заперечує сему. Се т. зв. совітське правительство України заключило умову з московським правительством, що військо є спільне і одна спільна над ним команда, що заряд шляхів та почт також спільний, що спільні фінанси та очевидно спільний й комісар для закордонних справ.

І чиж таке „визнаннє" не іронія і глузування над 40-міліоновим українським народом?

Як грім з ясного неба впав саме проти інтенцій і проти природної потреби українського народа іскровий зазив з Москви до імперіялістичної Польщі, до сеї служниці антанти, яка давить і дусить український нарід, такого змісту:

Рада Народніх Комісарів соціялістичної союзної російської Совітської Республіки до польського правительства і до польського народу.

Рада Народніх Комісарів заявляє:

1. Політика Совітської Росії супроти Польщі не залежить від переходячих політичних або мілітарних комбінацій, а опирається лише на непорушній основі права, що кождий народ сам рішає про свою долю. Совітська Росія признала независимість і суверенність польської републики і сего ніколи не відкличе, і на сьому признаню, яке дано першої днини істнування независимої Польщі, опираються всі відносини до Польщі.

2. Що до послідної мирової пропозиції, яку Рада Народніх Комісарів вислала до Польщі 22. грудня 1919 року, правительство Совітської Росії заявляє, що не має ніякої зачіпної політики, а червоні армії не перейдуть теперішньої фронтової лінії в Білоруси, яка тягнеться меньшебільше через місцевости Дриссу, Полоцк, Борисcів, Паричі, Печич і Білохаровичі. Рада Народніх Комісарів заявляє дальше в своїм імені і в імені теперішнього Українського правительства, що радянські війська не посунуться у воєнних цілях на захід від лінії, яку тепер мають, а яка тягнеться коло Грудови, Піляви і Березнини.

3. Рада Народніх Комісарів заявляє, що ані з Німеччиною, ані з жадною иншою державою не заключила такої умови, котра безпосередно або посередно була би звернена проти Польщі, бо вже сама основа і дух інтернаціональної політики рад виключує можність такої умови.

4. Рада Народніх Комісарів заявляє, що нема ні одного такого господарського або територіяльного питання, яке не далоб управильнитися в дорозі порозуміння. Рада Народніх Комісарів уважає зі своєї сторони через се катеґоричне освідчення в імя миру звернути на їх польському народові увагу в надії, що спірні справи поміж Польщею а Росією можна буде в приятельському порозумінню розвязати.

Ся телеграма оказалася на жаль правдивою. І що робить т. зв. совітське українське правительство? Понад голови і життеві інтереси українського народа, на глум сему народови, подає до Польщі також іскрову депешу, в якій доносить, що хоче жити з нею в мирі і згоді.

Російське правительство не має ніякого права звертатися безпосередно до Польщі і миритися з нею за границі, позаяк з Польщею не має ніяких спільних меж. Але хотяй Росія не має також спільних меж з Румунією, то мимо сього, бажаючи видко бути спадкоємцем царя Миколи, завізвало Румунів до безпосереднього переговорювання за межі. А як покірне телятко за пані-маткою і т. зв. совітське правительство України післало до Румунії, яка давить міліони українського населення, радіотелеграму, що прилучається до російської пропозиції.

Ми запитуємо, чи справдішне українське радянське правительство не найшлоби якого слова протесту проти того імперіялістичного загону московських большевиків, чи відважилося би повторювати лише компліменти диктовані з Москви?

Ми розуміємо російських большевиків. Вони бажають визнання від капіталістичної Англії та Америки і те визнаннє хочуть окупити українським хлібом. Але се страшна їх помилка і зрада на великім народі, се зрада на принципі самовизначення; се страшне нехтуваннє пролетаріяту України буде їх моральним, як не фактичним гробом.

Український нарід не відмовив і не відмовивби своєї помочі російському пролетаріятови, як рівний з рівним, калиб як сусід з сусідом мав змогу визначити свою територію.

Єзуїтизм з Москви в справах українського революційного народа не зайде далеко. Могли большевики визнати буржуазну Естонію і визначити її границі, Фінляндію, де панує Азєв, можуть висилати підлесливі радія до шляхетської Польщі та до боярської Румунії, а ігнорують великого свого найблизшого сусіда, який дрожить в революційних судорогах і кроваво значить свій шлях революції і самовизначення. І нехай наші гістеричні політики приплескують їм, окровавлений нарід відвернеться від них згірдливо. Сорокміліонового живого народа не зїдять ані московські імперіялісти, ні польські дідичі, ні румунські бояри. І нехай сумної слави для потомства т. зв. укр. інтелігенція хитаєсь і гнеться як лоза, нехай одні кричать, що нема укр. народа, хай шахрують його волею з Сазановом і Маклаковим, хай другі з тої інтелігенції вибивають чолом в передпокоях польських магнатів та їх слугів, хай треті з телячим восторгом, але зтрепетом непевности в серцю захоплюються теперішним „правительством України", яке є квінтесенцією фарисейства, — то український нарід без них найде свій прямий шлях, шлях закріплення здобутків революції і шлях дальшої боротьби за самовизначеннє, за рівне місце серед визволених народів світа.

І ми покинений прапор української революції і прапор визнання України в сей страшний мент підносимо високо в гору. З усіх місць і трибун, які лише будуть доступні для нас, кликати-мемо про старшний гріх московських большевиків на революції, на самовизначенню народів.

40-міліоновий наш нарід так довго палахкотіти буде полумям бунту, аж цілий світ зрозуміє, що без признання волі сему прокинувшомуся велитневи не буде спокою на овиді землі. Український нарід селян і робітників мусить стати вольним між вольними народами і чим скорше пізнають се пролетарі усіх країв, тим коротшими будуть їх муки і терпіння.

ПРО НАШИХ БОЛЬШЕВИКІВ.

В останньому часі намножилось дещо ґазет на українській мові в большевицькому напрямі. І поминувши се, якої національности є ті людці, що працюють по тих видавництвах, громадянин завважить одно дуже характеристичне явище. Він завважить именно се, що ті часописи, хоч друкуються на українській мові, нічким робом українськими не є.

Український часопис, чи він буде крайно консервативного чи крайно радикального напряму, все буде речником української справи, котра для нього є дорозша понад всі инші. Український часопис буде критикувати хід українського життя, лиш все в тому напрямі, щоби його звернути на красший шлях; він буде атакувати мужів української суспільности, коли вони в його розумінню не є такими, якими повинні бути, — лиш атак буде вимірений у правий бік, а не на се, щоб їх осмішити перед своїми і чужими.

Щоб бути Українцем, треба мати і серце і душу українську; тесаме мусить мати і ґазета, коли хоче бути українською.

Большевицькі часописи на українській мові не є українськими. У них душа московська. Загляньте ви до старих чисел покійного „Робітника" в Ню Йорку. Що в ньому було? — Повно їди, ненависти до всього, що українське. І сьому нема чого дивуватись. Він виходив за московські рублі, на українській мові, щоб вводити в блуд українського робітника.

Тепер виходить в Ню Йорку часопис „Українські Щоденні Вісти". Загляньте до них. Се така українська ґазета, що про український рух говорить хиба із злобою. Українських справ вона не реферує; на першому місци у них справи Росії, а вже при тому вони згадають і про Україну, коли та Україна хоче мати щонебудь спільного з Росією. В кождому числі у них на першому місци новини з Росії; з України новин нема. Де на Україні простягаєсь большевицька власть, там у них Росія. Україна, в іронічнім значінню, є у них лише там, де нема большевиків, а з тої України вони вістий не подають, бо вона... контрреволюційна...

У сих господ контрреволюціонером є кождий Українець, навіть Ткаченко, що хоче мирного співжиття з московськими большевиками, але під услівем, що вони не будуть мішатись до жадних справ України. Зрозумійте, що Ткаченко хоче України на взір большевицької Московщини, але України независимої від нікого, значить независимої і від Московщини. За се Ткаченко є конрреволюціонером...

Звичайно нема чому дивуватись. При тім „українськім" часопису працюють господи, що не то серця і душі, але й імени українського не мають. То чи-ж можна дивуватись, що румунського Жида Раковського вони уважають за найбільшого Українця?... Яке їхало, таке здибало...

У Відни виходить часопис „Нова Доба", большевицька доба. Друкується вона в українській мові, але віє з неї духом наскрізь московським. Шукайте на лік одної статті, одної новинки прихильної Україні — нема. Зате наче на глум ви найдете там „слуг без панів" (редактори „Нової Доби" мають, бачите, своїх панів — московських большевиків.). Ви найдете там на першому місци вісти з Росії, а на другому аж вісти з України. Що робити? Скачи враже, як пан каже.

Нюйорські „Вісти" і віденська „Доба" тягнуть нас до Москви, а львівський „Пробій" тягне до Варшави. Кождий раб послушний свому панови.

Але „слуги без панів" — як виражаєсь Нова Доба — спізнались і на одних і других. Вони не піймуть до Варшави, не пійдуть і до Москви. В них, ідеалом є і буде Київ, а слугами й панами вони будуть самі для себе.

МДВ.

ПАРЦЕЛЯЦІЯ НА УГОРСЬКІЙ УКРАЇНІ.

На днях доверишено першого розпаювання між українських мужиків у Великих Лучках біля Ужгорода 6.515 морґів землі з безмірних посілостий ґрафа Шенброна.

Його рід одержав за вірність Габсбурґам з початком 18 століття великі добра, сконфісковані родині Ракочих. Відтак ще докуплювано. Нинішня посішня посілість Шенборнів на Закарп. Україні обнимає: ріллі 20.000 морґів, сіножатий 13.000 морґів, пасовиска 20.000 морґів, а лісів 176.000 морґів; решта огороди, винниці та неужитки. Разом 232 тисячі морґів. Коли зважиться, що се морґи угорські (по 1200 квадр. сяжнів) то ціла його посілість обнимає понад тисячу квадратових кільометрів або зібрана в один лан заняла би квадрат, якого бік має 32 кільометрів. („Венков").

З ПОЛЬЩІ.

Буря в соймі.

На засіданню дня 25. марта промовляв посол Димовскі, учасник замаху проти кабінету Морачевского минулого року. В своїй промові виступив він проти посла Діяманда, закидуючи йому, що він ділає на шкоду держави і бере участь в брудних справах. При тих словах покликувався він на лист, який мав писати посол Діяманд до жінки. Наслідком сего на лівиці повстав великий крик. Озвалися оклики: Звідки ви взяли сей лист? Злодій! Каналія! Шубравець! На жаданне посла Морачевського маршалок згодився на відчитанне сего листу. Зі змісту оказалося, що в ньому доносить посол Діяманд своїй дружині про конференцію у Морґентава в жидівській справі. Коли оказалося, що зміст зовсім невинний, озвалися знову оклики: Злодій! Віддай пальто і годинник! З тої причини маршалок мусів перервати засіддане на 10 мінут.

ПРОСВІТНЯ ПРАЦЯ В КАРПАТСЬКІЙ (УГОРСЬКІЙ) УКРАЇНІ.

Державне і громадянське життє наладжується в Карпатській Україні щораз красше. На 16. квітня с. р. скликано конґрес всіх учителів Карпатської України, на якому мається обміркувати справи зорґанізовання українського шкільництва, народнього і середнього, викладової мови, шкільних підручників, а також справи станової орґанізації. В конґресі взяли також участь і чесько-словацькі педаґоґічні орґанізації й учителі. Конґрес получено з виставою праці на чолі шкільництва, а то, шкільних підручників, діяґрамів з розвою національного шкільництва і инше. До участи в сім конґресі запрошено також галицькі педаґоґічні і станові учительські орґанізації: Українське Педаґоґічне Товариство, Взаїмну Учительску Поміч і Учительську Громаду.

З того приводу видав комітет скликуючий сей конґрес осьтаку відозву:

Поклик до всього учительства Карпатської Руси.

Товариші і Товаришки!

Після тисячлітньої неволі настав і для нас час свободи. Ласкава доля присудила нам бути автономною частиною славної Чесько-словацької Республіки. Ми повноправні і рівновартні горожани свободолюбної славянської держави. Але знайме, що прав не даеся нікому даром; їх треба добути пильною працею. Гурток красше думаючих учителів, зібраний на нараді в Чертижі, дня 13. лютого, 1920, ухвалив перевести учительську станово-педагоґічну орґанізацію і в тій цілі вибрав тимчасовий комітет, котрому поручив скликати учительський конґрес до Ужгорода на день 16. цвітня, 1920. Виконуючи волю загалу учительства, запрошуємо Вас всіх взяти участь в тім конґресі.

Програма конґресу така:
1. Відкрите конґресу;
2. Вибір президії;
3. Реферати: 1) Про викладну мову у наших школах;
2) Типи шкіл (якої школи нам треба);
3) Удержавнення всіх шкіл;
4) Потреба нових шкільних учебників;
5) Захоронки на Карпатській Руси;
6) Образоване учительства;
7) Просвітна й економічна праця учителів;
8) Станова і педагоґічна орґанізація учителів;
9) Замкнення конґресу.

Просимо всіх Товаришів і Товаришок приготовитися до дискусії над тими рефератами, щоби показати, що нам дорога наша школа і учительське звання.

Товариші і Товаришки! Берімся гуртом до праці для нашого добра і щастя нашого народа. Прибуваймо на конґрес всі, у кого в грудях бе щире руське серце! Памятаймо, що грядучі покоління з подякою згадають наше діло і запишуть імена наші як тих, котрі перші підняли народний прапор на екрижалях свого завіта!

Ужгород, 18. марта 1920.

ЗА КОМІТЕТ:
Михайло Полянський,
Василь Тимкович.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НЕДУГИ МУЩИН

Я є одинокий спеціяліст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнїйший і заслугуючий на довіре спеціяліст недуг мужеських, котрий усе своє знане і довголітну практику віддає для услуги недужих

DOCTOR LORENZ

II. поверх, фронт.

644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В Пятницї від 9. рано до 8. веч. В недїлї від 10. до 2.

SANTAL CAPSULES MIDY

МОЧОВІ ВІДХОДИ регулює в 24 ГОДИНАХ

Кожда капсулка має напись з MIDY

Уникайте підробів.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН. ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ. ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,

327 E. 17th Street, New York, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечор, а в неділї і сьвята від 10-тої рано до 2-го пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

САЛЬВА

Масть на рани, яка вилічила много людий зі всякого рода ран.

Про лічничий успіх сеї масти свідчить отсей факт. Казимир Мислер, детектив, котрий терпів через 16 літ на свої ноги, вилічився сею мастю до трох неділь. 53св63

Много людий, які вилічились сею мастю може посвідчити про спасенну її поміч. Лічить всякі рани застарілі, чираки і шкірні викиди.

Ся масть придасться в кождій хаті.

ЦІНА МАСТИ, МАЛИЙ СЛІЙ $1.25, БІЛЬШИЙ $1.50.

Прошу адресувати:

GEORGE SAGAN,

BOX 13, YORKLYN, DEL.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ В ОКОЛИЦИ ROME, N. Y.

1. Фарма 100 акрів, в тім 20 акрів грубого ліса, добрі будинки, 10 коров, 2 коні, свині і кури, і всі знаряди рільничі Ціна за всьо $4.800, вплати $1.800.
2. Фарма 80 акрів, ліс є, добрі будинки, 10 коров, 2 коні, свині, кури, всі знаряди суть, всьо разом $4.200, вплати $2.000.
3. Фарма 124 акри, 15 коров, 2 коні, свині, кури, всі машини і знаряди. Ціна за всьо $7.800, вплати $3.500.
4. Фарма 176 акрів, грубий ліс, добрі будинки, 14 коров, 2 коні, всі кури, свині, і знаряди фармерські, та фарма є зараз при місті. Ціна за всьо $9.000, вплати $2.500.
5. Фарма 95 акрів, добрі будинки, 4 корови, 2 коні, свині, кури, і всі знаряди фармерські. Ціна за всьо $4.500, вплати $1.500.
6. Фарма 50 акрів, добрі будинки, 9 штук худоби, 2 коні, кури, свині і знаряди. Ціна $3.000, вплати $2.300.
7. Фарма 104 акри, першої кляси будинки, 12 коров, 4 ялівки, 3 коні, свині, кури, всі машини, і знаряди фармерські. Ціна за всьо $7.500, вплати $4.000.
8. Фарма 222 акри, добрі забудовання, 20 коров, 4 коні, кури, свині, всі машини і знаряди фармерські. Ціна за всьо $9.000, вплати потреба $3.000.
9. Фарма 225 акрів, в тім 100 акрів ліса, добрі забудовання, 15 коров, 3 коні і всі знаряди фармерські. Ціна за всьо $8.500, вплати потреба $3.500.
10. Фарма 145 акрів, 10 коров, 2 коні, всі знаряди фармерські. Ціна за всьо $4.000, вплати $1.800.
11. Фарма 53 акри, добрі забудовання, 8 коров, 2 коні, кури, свині і знаряди. Ціна за всьо $4.500, вплати 3.000 доляри. 53-54
12. Фарма 335 акрів, добрі будинки, 27 коров. Ціна $11.000, вплати $3.000.
13. Фарма 45 акрів, добрі будинки, 8 коров, 2 коні, свині, кури і всі знаряди фармерські. Ціна за всьо $4.800, вплати $2.000.

Крім повнісших фарм, маю ще около 40 инших фарм, з цілим інвентаром.

Я походжу з села Торгановичі, пов. Самбір. Подам кождому хто зголоситься до мене близші інформації. Прошу писати на адресу:

WASKO PETRINA,

R. F. D. 5, ROME, N. Y.

КРАСА ВРОДА МОЛОДІСТЬ!

Се є правда, що Ви можете виглядати о 20 літ молодші як Ви дійсно є.

Недокладности і неправильности Вашого лиця, носа і уший можуть бути справлені без болю і без втрати часу. Женщини і мущини най прийдуть або пишуть по книжочку, яка описує все в подробицях. На книжочку треба післати 10 центів. Також лічу з успіхом хорих мущин і женщин з якоїнебудь недуги. 25-літна практика. Офісові години: від 9-ої рано до 7-ої вечер кождого дня; в неділї від 9-ої до 4-ої пополудни. Адреса: Dr. G. BUKKI, 407 East 58th Street, New York, N. Y. 34в:73

З САВЕТСЬКОЇ РОСІЇ.

Надзвичайна военна рада в Москві.

Офіціяльний орган большевицького уряду „Правда" доносить, що за почином комісаріяту для військових справ відбулася в Москві надзвичайна военна рада, в якій взяли участь всі большевицькі провідники і начальники поодиноких червоних армій. На дневному порядку була справа дальшої военної політики савітської Республіки. Троцький поставив внесеннє, щоби в Европі застановити провізорично всі операції червоних армій а всі війска кинути до Азії і розпочати там офензиву проти Персії, Китаю і Індії. Плян Троцького піддержували комісарі Каменев і Зіновєв. Шеф большевицького ґенерального штабу спротивився тому і заявив, що **савітська Московщина мусить передівсім негайно розпочати велику офензиву проти Польщі,** бо в противному разі Польща скріпиться і довше буде ставити опір. Ленін не сказав свого послідного слова і тому справи остаточно не рішено, а лише ухвалено розглянути її ще раз.

Горкий і проф. Теміразов в саветах.

Радіо з Москви доносить, що Горкий вибраний в центральний московський савет. Професор Темиразов також вибраний робітниками Курска, які тим вибором хотіли довести до зєдинення праці з наукою. Вибір Горкого то символ зединення праці з літературою.

ПООДИНОКІ ЧИСЛА УКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЕВИКА „ВОЛЯ"

видаваного у Відни, можна набути в адміністрації „Свободи"

за ціну 25 цнт. одно число,

в обемі 64 сторін друку.

Маємо на складі том І. від ч. 5-го до 13-го і том ІІ. ч. 1.

Замовлення проситься висилати до

"SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J

Михайло Яцків.

БЛИСКАВИЦІ

СУСПІЛЬНА СТУДІЯ

І.

ЖОВНІРСЬКІ ОПОВІДАНЯ

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.

Замовленя висилайте враз з грішми на адресу:

„SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J

НОВА МАПА ГАЛИЧИНИ

Вже вийшла з друку нова мапа Галичини в українській мові. На ній є виразно намальовані всі міста, місточка, гори, ріки, зелізниці і села. Такої мапи ще в Америці не було. **ЦІНА ЛИШЕ 25 ЦНТ.** (Принимаємо одноцентові марки). Замовляйте зараз, бо наклад невеликий. 36—

PEOPLES SUPPLY CO., Dept. 1, Sta. D., Box 51, New York, N. Y.

ФАРМИ!

Українці на що Вам купувати все молоко, платити великі гроші, коли Ви можете самі продавати його і діставати добрі доходи. За малою вплатою можете купити таку фарму.

1) 124 акри, 75 акр. ораної, 20 акр. доброго ліса і добре пасовиско, добрі будинки, вода в хаті, 12 коров, 4 дволітні ялівки, 2 коні, 25 кур і всі фармерські машини. Ціна $7000, вплата $1.500.

2) 140 акрів, половина ораної, 25 акр. ліса і пасовиска, середне урядженє, 6 коров, 3 дволітні а 3 однорічні ялівки, 1 бугай, 4 телята, 2 коні, 1 безрога, 35 кур, 4 гуси, 6 качок, 12 индиків і всі машини фармерські. Ціна $5000, вплати $2000.

3) 100 акр., половина орної, 30 акр. ліса, само дерево $1500 вартости, добре пасовиско, будинки, 10 коров, 3 ялівки, 1 бугай, 2 коні, кури і индики. Ціна $6000, вплати 2500.

Я є сам фармером і поручаю всім, хто хоче купити фарму, бо вони є добрі і на них можна добре жити. Пишіть по інформації на адресу: 51—56

ALEX DUBINSKY,

R. F. D. 3, Remsen, N. Y.

До КРАЮ!

ШИФКАРТИ: ДО ГАМБУРҐА: — Корабель „СТ. ПОЛ", відходить 4. мая, „МАНДЖУРІЯ" 8. мая, „КАРМАНІЯ" 15. мая, „ФІЛЯДЕЛЬФІЯ" 15. мая, „РОЯЛ ДЖОРДЖ" 19. мая, „МОНҐОЛІЯ" 22. мая, „МАВРЕТАНІЯ" 22. мая, „К. А. ВІКТОРІЯ" 29. мая.

ДО АНТВЕРПІІ: — Корабель „КРООНЛЯНД" відходить 1-го мая, „ЛЯПЛЯНД" 8. мая, „ФІНЛЯНД" 15. мая.

ДО ОДЕСИ: — Корабель „РЕҐІНА Д'ІТАЛІЯ" відходить 5. мая.

ДО ҐДАНЬСКА: — Корабель „ВІРДЖІНІЯ" відходить 4. мая. Тепер відходять кораблі до Ґданьска кождого тижня.

Продаємо шифкарти із колійовим білетом до ВІДНЯ, КРАКОВА, ВАРШАВИ і инших місцевостий по найнизших компанійних цінах.

Присилайте сейчас завдатки на зарезервоване місць.

ПАШПОРТИ виробляємо в кількох днях.

КУФРИ АСЕКУРУЄМО ВІД ВИПАДКІВ.

ПОСИЛАЄМО гроші до краю по НАЙНИЗШІМ КУРСІ І З ПОВНОЮ ҐАРАНТІЄЮ.

MORRIS ENGEL, Banker

129 GREENWICH STREET, NEW YORK, N. Y.

ДО ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ ПОСПІШНИМИ КОРАБЛЯМИ

через

АНТВЕРП ГАМБУРГ

ҐДАНЬСК і РОТЕРДАМ

ИНШІ ПРИСТАНІ відїде найскорше кождий хто закаже шифкарту тепер, позаяк число повертаючих до краю з кождим днем зростає в наслідок чого забезпеченне місця на кораблях коли відложене на пізнїйше спричинить не мало труду до відїзду. Від довгих літ імя Григорія КУНАШЕВСЬКОГО є майже кождому звісне, котрий яко представитель всіх корабельних ліній як в минувшині так і тепер не жалує своєї чесної услуги для наших людий не лише в продажі шифкарт, але також і в инших справах, які дотикають не одного з наших родимців, на примір:

ПАСПОРТОВІ АПЛІКАЦІЇ

приготовляємо в нашім бюрі а також на жаданне пересилаємо тим, що живуть в других місцевостях.

ГРОШІ ПОСИЛАЄМО

до всіх частий світа по найнизшій ціні щоденного курсу, а за скоре і безпечне доручення даємо необмежену ґаранцію.

ШИФКАРТИ до КРАЮ

висилаємо тим, що желають виїхати до Америки.

Хто желає спровадити когонебудь з своїх рідних, нехай не відкладає а замовить передплачену шифкарту сейчас, бо виїзд з старого краю до Америки тільки що зачався. 37—

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!

G. KUNASHEVSKY,

179 EAST 3RD STREET, NEW YORK, N. Y.

ШИФКАРТИ НА УКРАЇНУ

Дорога на Україну вже ОТВОРЕНА. Висилаємо сотки Українців до вітчини через Гамбурґ, Тріест, Відень, Львів, Францію, та другі місцевости. Шифкарти дуже тані. Зголошуйтесь особисто або листовно.

ГРОШІ НА УКРАЇНУ

Спішіть ся посилати гроші, бо курс тепер дуже низький. З Галичини дістаємо тисячі поквітовань на отримані гроші. Ґарантуємо за кождий цент. Пишіть, або зголошуйтесь особисто. 42—

ВИРОБЛЯЄМО ПАШПОРТИ НА УКРАЇНУ

За кілька днів кождому виробимо пашпорт потрібний на виїзд до України. Памятайте адресу:

УКРАЇНСЬКИЙ ДІМ БАНКОВИЙ

GOLDBERGER & GOODMAN, УПОВАЖНЕНИЙ БАНКИР,

136 EAST 42ND STREET, NEW YORK, N. Y.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших похвалків).

BRIDGEPORT, CONN.

Тов. „Січ", від. 5-тий Січової Організації в Злучених Державах устроює **ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ в суботу дня 8-го мая с. р. в січовій гали під ч. 172 Віллард стр.** Початок точно о годині 6.30 вечер. — Забавовий Комітет доложив всіх заходів, щоби вдоволити П. П. Учасників. Постарався о перворядну музику, смачні перекуски і добірні напитки. Тож приходіть всі а певно не пожалуєте.

54-55 Комітет.

CARTERET, N. J.

Тов. „Запорожська Січ", від. 342 устроює

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, 8-го МАЯ 1920 Р.

у ВЛАСНІЙ ГАЛИ,

41 Roosevelt Ave., Carteret, N. J.

Початок о год. 7-мій вечер.

Маємо честь запросити всіх чесних Українців на свою забаву. 54-55

За добру забаву ручить **Комітет.**

JERSEY CITY, N. J.

Український Народний Дім, Inc., 363-7 St. Pauls Ave., Jersey City, N.J. Запрошує Вас, Вашу родину, знакомих і кревних на

ВЕЛИКИЙ БАЛЬ

І ТОВАРИСЬКУ ЗАБАВУ,

які відбудуться

В СУБОТУ, 15-го МАЯ 1920 Р.

в перворядній і загально ціненій гали в ODD FELLOWS' HALL,

Bergen Square, Jersey City, N. J. Two blocks from Summit Ave. Sta. Belt Line кара ідучи в кождім напрямі до 5 corners привезе Вас на місце. Провід танців під кермою п-ни Анни Шустакевич і п. Луки Стахурського.

Початок точно о год. 7-мій вечером.

Вступ всего 35 цнт. від особи. 54,56-58

ПИШІТЬ ЛИСТИ ДО КРАЮ

на оздібних паперах листових з відповідним друкованим желанием. Такі листи будуть великою втіхою і окрасою для вашої родини чи знакомих. Ми вишлемо вам 25 листових паперів і 25 коверт за $1.00; кождий лист иншого змісту. Єсли декотрі листи будуть для вас невідповідні, ви можете їх легко відпродати вашим товаришам. Спробуйте прислати замовленнє, а не пожалуєте. Пишіть на адресу:

UKRAINIAN BOOK STORE,

437 N. 6th AVE., SCRANTON, PA. 53-62

КАЛЬВАРІЙСЬКЕ ВИНО ЛІЧНИЧЕ.

Добра Кров Витворює Здорові Мясні, Кріпкі Нерви, Чистий Зір і Ясний Ум.

Дбайте тому про добру кров, в котрій би було досить червоних тілок крови. Добру кров витворює лише ЗДОРОВИЙ ЖОЛУДОК. Коли хочете щоби жолудок і другі знаряди травлення ділали правильно, уживайте ліку, загально звісного як „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ" Вино Лічниче.

„КАЛЬВАРІЙСЬКЕ" Вино Лічниче має усунути з тіла всі трійливі складники, спомагаючи жолудок при травленню поживи, котра має служити на відживленнє тіла. „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ" Вино є одним з найзнатнійших ліків в світі. „КАЛЬВАРІЙСЬКЕ" Вино Лічниче має скріпити знаряди травлення і цілу систему. Не містить ніяких штучних закрасок.

Ще нині в найблизшій аптиці, у нашого аґента або впрост у нас купіть бутельку. Ціна $1.50 і 6 цнт. податок. Наша ґаранція: На доказ нашого довіря, зобовязуємось публично звернути кождий цент тому, хто докаже, що наше КАЛЬВАРІЙСЬКЕ Вино Лічниче не є таким як пишемо. — D. Wroblewski Co., Одинокий фабрикант, 196 E. 4th St., M-1, New York, N. Y.

Довгота 6 цалів і ¾

ПРАКТИЧНЕ ШИЛО ДО НАПРАВИ

Найлучший знаряд який Ви повинні мати для дому і стайні. Направите ним упряж, черевики, чоботи, міхи, карпети, деки, і взагалі все. Воно шиє дуже скоро, а навіть лучше ніж машина. Ціна $1.00 з додатком 25 ярдів шевської дратви і дві ігли (проста і закривлена). Ігли суть рівчисті до занимання дратви. **Не посилайте ані цента,** лише се оголошенне і свій виразний адрес, а заплатите при отриманю. Звертаємо гроші на жадання. 44св—

PEOPLE'S SUPPLY CO., Dept. 98, Box 51, Sta. D, New York, N. Y.

ПОВІДОМЛЕННЄ.

Отсею дорогою даю до відома Українцям в Конектікот стейті, що я маю на складі АВТОМОБІЛІ НОВІ І СТАРІ як також троки і буси. Продаю дешево і на добрих услівях. Старі автомобілі скуповую і плачу найвисшу ціну готівкою.

JOHN BOYKO,

248 Cedar Street, Bridgeport, Conn.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ВЕСТ НЮТОН, ПА. Бр. св. Николая, від. 255, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеться 9. мая в домі Михайла Шевчика. На той мітінґ повинні явитися всі члени, бо є дуже важні справи до полагодження. Буде вибір нового уряду. Будеться принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — В. Шищук, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 16. мая, зараз по Службі Божій, в гали парафіяльній. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів, аби явилися на мітінґу, бо є важні справи до полагодження, а також справи базеві, котрі мусяться обговорити. — В. Колодрубець, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Сокіл", від. 336, подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, дня 9. мая, зараз по Службі Божій в гали церковній. Проситься членів прибути на сі збори, бо маємо важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Г. Дума, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Мир", від. 324, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться дня 9. мая в домі Української Громади на Фейрмавнт евеню під ч. 2309, о 3-тій годині пополудни. Проситься всіх членів явитися на мітінґу, бо є дуже важні справи до полагодження. Поважані Товариші! Не забуваймо про розвій і добро нашого товариства! Наша повинність приходити що місяця на кождий мітінґ. — І. Кошельник, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Місячний мітінґ тов. „Української Січи" відбудеться дня 9. мая, о годині 2.30 попол., в церковній галі. Проситься всіх членів як один явитись на мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодження. Також само щоби кождий з членів прибув на мітінґ хотяй з одним новим членом. До товариства і У. Н. Союза будеться приймати нових членів після статута. — П. Харко, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Шашкевича, від 94, подає своїм членам до відома, що звичайний мітінґ відбудеться дня 16. мая, о годині 3.30 пополудни, під ч. 22 Ґрейлінґ ул. в Укр. Хаті. Обовязком кождого члена на той мітінґ прибути, бо є досить справ до полагоди. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім случаю будуть виключені. Пора, члени від. 94, зрозуміти свої обовязки і приходити частійше на мітінґи. Най хоч раз мітінґ відбудеться в повнім числі членів. Повідомляється тих членів, котрі мають малі діти, най запишуть їх до У. Н. Союза. Діти приймається від одного року життя до 18 літ. — А. Патра, секр.

ROSALIE F. JANOER

АДВОКАТ-ЖЕНЩИНА,

інтересуючись справами робітництва, уділяє поради в справах цивільних і карних. Головний офіс: 302 Broadway, New York City. Вечерами в дома: 128 West 13th St. 33вс—

В СУСІДСТВІ ФАРМА ДО ПРОДАЖИ.

143 акри землі, з того 25 акрів доброго ліса, нові будинки, дім на 14 кімнат, будинки самі вартости $7000, 2 молоді коні, 9 коров, 6 телят, 2 поросні льохи, 1 кабан, 150 курок, всі машини потрібні до фармерки, великий сад, 58 аблінок, груші, сливи, пічеси, черешні, 3 пні пчіл, всі річи в гавзі, 80 цукрових дерев і виноград. Ціна за всьо $8000.00, половина готівки, решта на малі сплати на 9 літ. Фарма мусить бути продана в короткім часі. Причина продажи—брак здоровля. Маю до продажи також много инших фарм, добрих і дешевих. Голоситись до: JOHN SAFRAN, R. F. D. No. 1, Owego, N. Y. 53-62

НОВОСТИ! НОВОСТИ! НОВОСТИ!

Найбільше придатним і практичним для Вашої оборони в случаях всіх нападів є **НІЖ РЕВОЛЬВЕР**

котрий Ви уживаєте що дня як ніж, а в случаях можете ужити його як револьвера, 22 калїбрового. 53,61,8,76

НІЖ-РЕВОЛЬВЕР се не є забавка, але се є найпридатнійша і найпрактичнійша річ. Коли він є зложений, то виглядає як сцизорик, 3 цалі довгий, вістря зроблені з найліпшої стали а окладинки є виложені нікльом. Кулі є скриті в ножи а також і вістря, коли Ви потребуєте ножа, то лише отворите і можете уживати, а в случаю небезпеки лише потисніть пружину а вилетить 22 калїбровий стріл. **Фактом є, що се є добрий винахід.** Другі продають ті ножі по 12 долярів і більше, але ми будемо продавати лише через короткий час по $6.65, то є по гуртовній ціні, бо хочемо, щоби люди познакомилися з тими ножами. Ми не маємо дуже великого засобу тих ножів, бо лише около три тисячі. Тому не зволікайте але пишіть нині. Зі замовленнем залучіть 25 центів, а решту доплатите як отримаєте сей чудовий **Ножик-Револьтер на Вашу адресу.**

ALL WORLD EXPORTERS, Dep. 360, 1010 No. Ashland Ave., Chicago, Ill.

ЧИ ВИ Є НЕДУЖІ?

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ, ЩО І КРОВ Є ЖИТЄМ ДЛЯ ЧОЛОВІКА?

Удержуйте Вашу кров чисто, вільно від всяких заразків під недуги. Не є Ви недужі, а ледви в силі робите кождого дня. Пощо терпіти і попадати в гірше? Других вилічено, а чомуж Ви не моглиб?

Коли Ви терпите на яку новопоисталу а довготреваючу і упірчиву недугу і потребуєте помочи спеціяліста, **прийдіть до мене без проволоки,** а те що я зробив для других, зроблю і для Вас.

ДОВОДЖУ ДО УСПІХУ

скоро, тривало і за малу нагороду, без ніякої перерви у Вашім занятю. Мої офіси находились через довгі роки в тімсамім будинку, і мене знають як осторожного, ревного і успішного спеціяліста. Одна візита в моїм офісі і точна екзамінація упевнить Вас, що я зверну Вас на дорогу яка веде до здоровля. 52—

КОЛИ ВИ ТЕРПИТЕ

нервовий розстрій, завороти, ослабленє, кровні і скірні недуги, маячить ся Вам в очах, слаба память, слабі і непевні нерви, безсонність, болі в карку і крижах, ревматизм і безвладність у вязах, слабість горла, жолудка і недомаганя кишок, болї невральґічні, горячку на язиці і запір, **ТОДІ НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ.**

Порада зовсім ДАРОМ. Прийдіть нині. Не відкладайте.

ПРИМІНЮВАНЄ ЕЛЄКТРИКИ, ЗАШКІРНІ ВСТРИКУВАНЯ І ІНГАЛЯЦІЙНІ МЕТОДИ УПЕВНЯТЬ ВАС ПРО УСПІШНІ ВИСЛІДИ ЛІЧЕНЯ.

Dr. HANNON, Specialist

146 EAST 14th STREET, NEW YORK, N. Y. напроти Tammany Hall,

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол. — Вечір: 6. до 8.

В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в полудне лише.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаєсь. — За одно поміщенне платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошенне з 6 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положенне і ціна. Рішучо не приймаєсь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлювание надмірної прихильности для костумера і напади на других продавців.

Не належиться ждати відповідий на листи в справі оголошень, подаваних на адресу „Свободи", бо на такі листи адміністрація не відповідає, але передає їх сторонам, які подали оголошенне. Від сторін належить сподіватися відповіди.

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на кораблі кілька годин денно при легкім занятю, нехай звернеться до:

GREENWICH LABOR AGENCY,

129 Greenwich St., New York.

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИИНИ, якаб занялась домом і трома дітьми. Діти в віці від 3 до 9 літ. Прошу голоситись межи 6. а 8. год. вечером до: ІЛЬКО СОКОЛЮК, 626 East 5th St., New York, N. Y. (Ground floor, back). 51-56

Пошукую **НАСТУНЮ РАК,** дочку Петра Рака, з села Дунаю, пов. Перемишляни, замужна за Григ. Ковердович. Лишила мене 19. квітня 1920 р. через чужі намови. Хтоби о ній знав, де вона перебуває або її докладну адресу, то прошу доручити мені а дістане $75.00 нагороди згори. Або ти, моя жінко, зголосися сама, де ти є або подай мені свою адресу до 14 день, а коли ні, то я всьо продам і поїду далі, то будеш бачила чи тобі вийде на добре. Моя адреса: HARRY KOWERDOWICZ, 225 E. 121st St., New York City. 53-55

Пошукую **ФЕДЬКА КОЗАК,** з села Лежанівки, пов. Скалат. Маю для него лист зі старого краю. Хтоби о нім знав або він сам, зволить зголоситися до: HRYNKO STRYK, 49 Canal St., Woonsocket, R. I. 53-54

Пошукую свого шваґра, котрий перебував в Канаді через 5 літ, а не дає о собі знати. Глядає за ним його жінка, з села Тумер, пов. Станиславів, Гал. Його послідна адреса була Jakiw Pylypiak, P. O. Gimli, Man., Canada. Хто би о нім знав або він сам, зволить зголоситися до: KONRAD CHOMIAK, Box 856, Perry, N. Y. 53-55

Пошукую **ДМИТРА ПЕТРАЦУКА,** з села Барбівців, Буковина. Має перебувати десь в околици Ню Йорку. Хтоби знав про него або він сам зволить зголоситися на мою адресу по лист, який я отримав сими днями від його родини з краю. — MAFTEJ STAWCZANSKY, 536 E. 14th St., New York, N. Y. 53-54

Пошукую в дуже важній справі свого брата **ДМИТРА СКОРОПАДУ,** родом з Галича, Гал. Два роки тому перебував в Клівленд, Огайо. Хтоби о нім знав або він сам, прошу зголоситись до: M. Skoropada, 430 Martin St., Detroit, Mich. 54-55

Пошукую своїх тіточних братів **ВАСИЛЯ і ТАНАСА МЕТЕСЬКИХ** і свого краяна **НИКОЛУ ЧАТА.** Вони мають перебувати в Канаді. Прошу зголоситися до мене, бо я в недовзі виїзджаю до краю. — PETER PASTERNAK, Box 322, Fulton, N. Y. 52-53

Пошукую жени, котра покинула 3 дітий і мене; можна пізнати її скоро, бо має знак з окалічення на правім лици побіч ока, має золоті зуби по боках. Хто донесе де вона є, дістане $25.00. Адреса: PAUL BAZIUK, 507 Buck St., Millville, N. J. 52-53

Пошукую свою сестру **ВАНДУ ШАХТЕЙ,** вдову по Полутранци, родом з Коломиї, Гал. Хтоби о ній знав або вона сама, зволить зголоситися до: В. ШАХТЕЙ, c/o A. Gallion, 685—8th Ave., New York, N. Y. 52-55

ПОШУКУЮ трох досвідчених робітників до чищення вікон. Платня $40 на тиждень, робота стала на однім місци в великім будинку. Голоситись до: P. MARCZUK, 513 E. 6th Street, 3rd floor front, New York City. 52-5

Марія Овчар, по мужу Червінська, родом з Борщова, фамілія і знакомі її переживають в Озерячах, пошукує свою сестру **ТЕКЛЮ ОВЧАР,** по мужу Кафталюк і брата **МИХАІЛА БУДНАР.** Прошу їх самих, або тих, що знають їх, щоби зголосились до: MARY CZERWINSKA, 718 E. 12th St., New York, N. Y. 52-51

ТЕОДОР ХОПТЯК, професор музики в Долині (Галичина) хоче знати, де тепер перебуває п. **ГОЛОВИЧ.** Голоситись на адресу: Mr. Gregory Fediw, 321 St. Paul's Ave., Jersey City, N. J. 54-55

Хто в останних часах дістав ошуканий чоловіком, котрий мав штучну машину і їздив по ріжних місцевостях ободрюючи людий, нехай зголосить ся до мене абосюди прийде, щоби розпізнати сего ошманця, котрий тут виставно жиє і чваниться своїм злочином. Голоситься до мене: PETER CHMELKO, 85 Liberty St., Ansonia, Conn. 54-57

Потреба **ЖЕНЩИНИ** до миття начиння в ресторанті. Голоситись до: Grand Hotel, 68 Montgomery Street, Jersey City, N. J. 54-55

ВИНАХІДНИКИ! Маєте патенти так американські як і чужокраєві на продаж, а хочете за них дістати добрі гроші, то пишіть по подрібні інформації, залучаючи 16-центову марку і копію патенту. — K. KRACH, Gen. Del., Springfield, Mass. 54-59

ЩОСЬ ДУЖЕ цікавого для кавалерів і вдівців. Пишіть, залучаючи 2-центову марку на адресу: ROYAL SALES CO., Station O, New York City. 25—

ПОТРЕБА аґента до поплатного заступництва за сталу платню і комісове. Голоситись до: WRIGHT BEATTIE & CO., 175—5th Ave., Room 811, New York, N. Y. 44-57

НА ПРОДАЖ гросерия і кенді склеп, в добрім положенню, з цілим урядженнєм, продаю з причини виїзду до краю. Голоситись до склепу: 527 Grand St., Jersey City, N. J. 52-54

АДВОКАТ

O. H. DROEGE

49 E. 7TH ST., NEW YORK

Уділяє дармо поради в всіх справах судових що дня

від 4. до 8. години вечером, в неділї від 10. до 1. пополудни. 43—

НА ПРОДАЖ два доми деревляні на однім лоті 25x100, один 2 а другий на 1 родину. Ціна $5000.00; морґеч $2000.00, готівкою $3000.00. Голоситись до: C. M. MARKSTEIN, 215 Lincoln St., Jersey City, N. J. Tel. 3170 Webster. 53-55

НА ПРОДАЖ ДІМ ВРАЗ З БУЧЕРНЕЮ, добре вироблений бизнес, при рухливій улици, добре урядженнє, реджістер, електрична вага, прибори до виробів бучерських, все умебльованнє і автомобіль. На тиждень торгується $1200. Добра нагода для нашого чоловіка. Зголошуватися до власителя: WASYL TABAKA, 194 West Kinney St., Newark, N. J. 53-56

РОДИМЦІ УКРАЇНЦІ ЧИТАЙТЕ УВАЖНО.

До спродання **ПЕКАРНЯ,** добрий інтерес, $1000 обороту тижнево, в добрім місци, де проживає богато Українців. 51-54

Притім еще є на продаж українська **ОДИНОКА БАЛЬВІРНЯ,** в добрім місци, інтерес вироблений, добра спосібність для Українця. По близші інформації зголоситься до: N. I. KALAKANIAK, 149½ E. Whitesboro St., Rome, N. Y.

АРТИСТ-МАЛЯР

ТЕОДОР ГЛАДКИЙ

виконує всякі роботи входячі в обсяг малярства. Малює церкви і іконостаси, народні галі за контрактом по ціні приступній. 47-59

Зголошення проситься висилати на адресу:

T. HLADKY,

Road No. 1, Box 106, Deep-River, Conn.

ХТО МАЄ ЗАМІР

спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадає інформацій в тій справі, хай зголоситься до: 43—

LAW OFFICE,

49 E. 7th Street, New York City.

НОВИНКИ.

Цікаве письмо зі старого краю.

Михайло Зодорожний з Косова (Галичина) прислав лист до свого швагра М. Христіяна в Шумахер, Онт. (Канада). Сей лист є поміщений в 17-тім числі „Канадійського Фармера" (з 23. цвітня 1920). Поміщуємо тут другу частину сього листа (в першій частині говориться про справи фамілійні) і радимо прочитати її з увагою всім тим Українцям, котрі вибираються до старого краю по „золоте руно"...

„Питаєте нас, — пише М. Задорожний — що у нас роблять ті, котрі повернули з Канади. Бодай би були не приїздили, то ліпше би було. Вони спричинили тут таку велику дорожню, що ані докупитися тепер нічого не мож. Канадники навезли сюди богато гроший тай платять за всьо так, що наш чоловік, котрий не був в Канаді, не може ані думати щось купувати. Поля вони не хочуть купувати по два або три морґи, а шукають, де є по 60 морґів, або фільварок, де є всьо. А як пійде такий канадник на ярмарок, то навіть не годиться, а платить гроші, які купець лише зажадає. І наш чоловік, що був на війні, через канадників не годен нічого купити. І то не є добре, бо ті люди дуже на них недобрі. Бо як би прийшло до того, що землю парцелювалиб, то тих канадників порізалиб, бож тут кождий чоловік свою кров проливав, стратив то руку, то ногу, то око, нераз і родину цілу, і тепер не має кусничка поля. А такий канадник привіз 200 тисяч або більше і купує, що лише хоче. Отже подумайте, Дорогі Швагре і Сестро, який то жаль чоловікови, що був на війні і тепер мусить з голоду і холоду примирати.

„Я сам, вернувши з війни, оженився і хотів купити корову, тай не годен, бо треба дати яких пять тисяч, а я на війні не заробив і мушу так бідити. І коли би був знав свою долю наперед, то був би поїхав до Канади, так як і Ти, Сестро. Я Тобі тепер завидую, але дай Тобі Боже як найліпше.

„Тепер опишу Вам, яка тут страшна дорожня. І так, за корець: жито 500 ринських, пшениця 800 рин., ячмінь 400 рин., гречка 400 рин., сочевиця 400 рин., кукуруза 500 рин., фасоля 800 рин., бараболі 200 рин., пара коний 15.000 ринських, корова 6.000 рин., ремінь на чоботи 500 рин., 1 метер полотна 200 рин., метер цайґу 200 рин., купа дров 100 рин., а за те, що привезе з ліса, то треба заплатити 50 ринських.

„З того можете знати, як нам тут добре жити".

Дорожня поживи в Америці.

Департамент Праці у Вашінґтоні видав оповіщенне про подорожінне поживи в Злучених Державах за останних пять літ. У 14-ти містах кошти поживи підскочили від грудня 1914 р. до грудня 1919 р. від 91.59 процент до 107.87 процент. Найнизший процент подорожіння поживи занотовано в Портленд, Мейн, а найвисший процент в Дітройт, Мішіґен.

Зуживанне нафти в Америці.

Бюро Ґеольоґічного Огляду Злучених Держав остерігає мешканців сього краю, що небавом настане тут недостача нафти, як що люди будуть так як доси зуживати таку велику скількість нафтяних засобів. Згадане бюро доказує цифрами, що в Злучених Державах зуживається нафти 18 разів більше ніж у цілім світі поза Америкою.

Американський професор і міністер в обороні чужомовної преси.

Американська ґазета „Ді Капітал Таймс", яка виходить в Медісон, Віс., напечатала недавно розмову з бувшим американським міністром в Данії, професором Р. В. Ендерсоном, про заборону чужомовної преси в Злучених Державах, в котрій він між иншим сказав так:

„Факт є, що ми є поліґльоти (люди, що говорять кількома мовами) і се є наше дороге культурне добро. Особа, що говорить лиш одною мовою, представляє чоловіка, котрий жиє в хаті з одним вікном і дивиться лише в одну сторону. Поліґльот жиє в хаті з кількома вікнами і бачить на всі чотири сторони світа. Великий поет і фільософ Ґете зовсім справедливо сказав, що чоловік без знання чужих мов не знає нічого про свою рідну мову.

„Недавно тому сенатор Кінг вніс законопроект в сенаті Злучених Держав, аби відібрати чужомовним публікаціям і маґазинам (журналам) право послуґуватися почтовим привілеєм другої кляси. Законопроект читано вже два рази і віддано комітетови. Як би сей законопроект перейшов в конґресі Злучених Держав, то він привів би до упадку всю чужомовну пресу в нашім краю. Видавці чужомовних часописий не були би всилі видержати тих нових великих видатків, які приніс би їм законопроект сенатора Кінґа.

„Я не симпатизую з сею гістеричною аґітацією проти чужинців, або їх насліднків, що тепер панує в сім краю. Статистика безсумнівно показує, що чужинці є не меньше льояльні до Злучених Держав як самі Американці. В Злучених Державах є близко 1.500 часописий і журналів, які друкуються в чужих мовах, а їх циркуляція доходить до 8,000.000. Вони печатаються в 23-ох ріжних мовах і розходяться по всіх стейтах Злучених Держав. Чужомовну пресу в Злучених Державах читають не лише чужинці, але і їх діти роджені у сім краю.

„Я хочу звернути увагу на одно. Іменно, не більше як 4% чужомовних публікацій є соціялістичні, комуністичні або анархістичні; так, що льояльної чужомовної преси в Злучених Державах є 99%, а 96% протисоціялістичної.

„Иншими словами сказавши, з 1500 чужомвних ґазет лише 16 носять соціялістичну або иншу радикальну барву. З тих 16-ти 5 печатаються жидівською мовою і мають дуже ограничену циркуляцію.

„Протирадикальна преса в сім краю печатається англійською мовою і вона має незвичайно велику циркуляцію".

Нищенне заказаних дестилярень.

Стейтові прогібіційні урядники, федеральні скарбові урядники і цивільні сторожі прогібіційного закона знищили протягом марта в стейтах Алабама, Джорджія і Тенесі 447 недозволених дестилярень горячих напитків.

Брак робітників в Канаді.

З приходом весни для канадийського рільника прийшов новий клопіт. Тепер годі дістати тут робітників навіть за таку високу платню як 100 долярів місячно, вже з мешканнем і харчем. Доси фармери платили звичайно робітникови 80 до 90 долярів місячно з мешканнем і харчем. Так дуже бракує господарських робітників, що справою заінтересувалось міністерство праці, котре видало публичну заяву, в якій радить фармерам опертися на власні сили, бо правительство може доставити людий лише тому фармерови, котрий заплатить робітникови бажану суму.

Також бракує робітників на зелізницях. Причиною браку є та обставина, що тисячі робітників від шуфлі і джаґана опускають Канаду і їдуть у старий край, користаючи з того, що теперішня грошева виміна подвоює їх зарібки в Канаді.

Натуралізаційні і гомстедові правила для ворожих чужинців у Канаді.

Хто з наших фармерів осівся на фармі в Канаді й обробляє її від кількох літ та хоче дістати на неї патент (контракт), най з увагою перечитає нове розпорядженне, видане недавно доміняльним правительством. Подаємо його в скороченню:

„Кождий чоловік, що оплатив фарму і сповняв приписані правом обовязки на фармі, може тепер написати до судії в дотичнім окрузі, або до клерка окружного суду, або до таких властий, які назначить Рада Міністрів, по рішенне, яке доказує, що він має право отримати патент на свою фарму. Аплікацію о дотичне рішенне виробляється в тойсам спосіб що й аплікацію на отриманне горожанських паперів.

„По внесенню такої аплікації і перед переслуханнем хтонебудь — противлячись видачі патенту ворожому чужинцеви — може в суді внести свій спротив, у якім мусить подати підставу свого спротиву. — Оповістки аплікацій по патенти будуть вивішені в судовім будинку.

„На жаданнє суду аплікант мусить подати такі докази, яких суд лише зажадає, що аплікант має право отримати патент.

„По судовім рішенню провірену копію висилається до державного секретаря в Отаві і він може видати цертифікат у формі „К", що осівшийся на фармі чужинець є або не є уповажнений на отриманнє патенту. Такий цертифікат він пересилає до міністра внутрішних справ, де видають або уневажнють припорученнє на видачу патенту".

Треба звернути увагу на сей факт, що таке розпорядженнє відноситься до тих фармерів, які на підставі акту з 1919 р. утратили право на 10 літ по війні дістати горожанські папери з тої причини, що вони підчас ухвалення того акту були горожанами ворожих аліянтам держав. Се значить, що се розпорядженнє відноситься й до Українців з Ґаличини або Буковини, яких канадійський уряд уважає за Австріяків.

7.000 штук худоби згинуло з браку паші.

Задля браку паші в Алберті (Канада) згинуло понад 7.000 штук худоби. Одинн фармер поповнив самовбийство з розпуки, що не мав чим годувати худоби.

Життє в Петрограді.

Ціни на продукти першої необхідности в Петрограді такі: фунт хліба—290 рублів, ф. масла—2.800 р.; ф. соли — 500 р.; ф. бараболі — 160 р.; ф. мяса — 1.600 р.; фляшка молока — 200 р.; яйце (штука) — 80 р.; курка — 500 р.; штука мила — 250 р.; зубна щітка—350 р.; зубний порошок — 120 р.; гребінець — 370 р.; ф. керосини — 570 р.; свічка — 300 р.; фляшочка чорнила 100 р.; склянка — 120 р.; самовар — 15.000 р.; чоботи — 18.000 р.; штани 7.000 рублів і т. д.

Уживали горівки, аби викинути соціялістичних послів з сойму.

Сенатор Дж. Томсом, говорячи в нюйорськім сенаті на тему афери відносячоїся до викинення пятьох соціялістичних послів з нюйорського сойму, сказав, що уживано богато горівки для витворення впливу, за помочию котрого вдалося інтересованим виключити згадану пятку з сойму. Сей закид опісля розсліджено і він оказався правдивим.

Скоре виміренне справедливости.

З Реджайни, Канада, пишуть, що в 15 днів по тім, як пані Юлія Лішинська зістала убита, Іван Юзак, її убійник, зістав засуджений на смерть в окружнім суді в Гумболд.

Жінка вмерла, а чоловік пійшов до арешту.

У Вініпеґу (Канада) арештовано Льва Дереновского на підставі убийства своєї жінки. Річ малася так: Жінка Дереновского, приводячи на світ дитину, потребувала лікарської помочи, однак Дереновский отягався до хвилі, коли вже і поміч лікарська не могла нічого зробити. Тому отже оскаржено його о забийство її, а що він не міг зложити 4.000 долярів бонду, то мусить сидіти в арешті до судової розправи.

В Хінах хочуть завести фонетичне письмо.

Як удасться хінським місіонарям зреформувати письмо в Хінах, то будуча хінська ґенерація буде писати фонетичним письмом.

Теперішне їх письмо складається з поверх 10.000 ріжних значків, а має за собою 4.000 років істнования.

Нове письмо, яке предкладають Хінцям до приняття, винайшов в Англії ще 1903 року Ванґ Чайо. Азбука має 39 букв, але великих букв нема.

Хінське міністерство просвіти, апробуючи змагання місіонарів, видало таку заяву:

Ми уважаємо, що ріжниця між нашою клясичною а нинішною мовою є велика і тому поступ в наукці дуже тупий, що спиняє також порозуміннє і поступ як між одиницями так і між товариствами. А як ми не починимо скорих кроків, аби застосувати наше письмо до живої мови, то всі наші заходи, щоб розвинути нашу цивілізацію, напевно хибнуть.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".